

MŪSŲ LIETUVA

NR. 40 (1418) XXVII. 1975 M. SPALIS – OUTUBRO 2 D. 1,00 kruzėiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

BRAZILIJOS TAUTOSAKOS MĖNESIO PROGA

Brazilijos valdžia kiekvienų metų rugpiūčio mėnesį pavadina titulu „Folkloro mėnuo.“ Spauda, televizija, mokykla, kultūrinės įstaigos prisipildo žiniomis ir įvykiais, mininčiais labai turtingą Brazilijos tautosaką, papročius, tautinius šokius. Domesys kasmet auga, didėja šiam reikalui skiriamos lėšos ir galimybės liaudies kūrybai skatinti bei rodyti. Išejo visa eilė gražių pašto ženklų, kurių paskutinioji serija parodo trijų valstijų tautinius šokius.

Klysta tie, kurie visą Brazilijos tautinį meną nurašo vien tik „sambos“ sąskaitai ar „makumbeirams.“ Būtų galima sakyti, kad aštuonių milijonų kvadratinį kilometrų krašte šokiai, dainos, liaudies papročiai ir menas skiriasi beveik tiek pat, kiek daug mažesnėje Europoje tarp to žemyno kraštų.

Domesys ir dėmesys tautosakai paliečia ir gausias Brazilijos imigracijas. Japonų kultūros draugija Sao Paule per penkias tarptautines folkloro šventes pristatė penkiolikos kraštų tautinius šokius. Metinę arkivyskupijos imigrantų dieną papuošia dešimtis ar tuzinas tautybių savo dainomis ir šokiais. Prakartelių muziejus Ibirapueros parke jau surinkęs ne tik ivairių Brazilijos sričių tipingas prakartėles, bet ir lenkų, kiniečių, japonų ir kitų išėvijų kūrinius. Pavyzdžiui, yra daug daugiau.

Rugpiūčio mėnesį Praça Roosevelt ruošta Brazilų folkloro parodą sekė V-toji metinė Pabaltiečių meno bei kultūros paroda, sutraukusi apie 10.000 lankytojų. Eugenijos Bacevičienės vadovaujama „Rūtelė“ Tautosakos mėnesio metu ir jo pasekoje pasirodė São Paule parodos metu, mokyklose, São José dos Campos, São Bernardo ir kitur. „Nemunas“ su vadovu Jonu Lukoševičium dalyvavo japonų ruoštoje šventėje, tris dienas praleido Rio de Janeiro, du kart šoko Pabaltiečių parodos programoje jų laukia ir kiti pasirodymai. Abu vienetai kartu atstovavo lietuviams tarptautinėje šventėje Pa-

vergtųjų tautų savaitės metu. Per šešias savaites ir keliolika pasirodymų abi šokių grupės Lietuvos vardą ir lietuvius Brazilijoje priminė ir parodė maždaug 25.000 žiūrovų, neminint tūkstančių ar net milijonų, kurie pasirodymų ištraukas matė ar matys televizijoje.

Jeigu susidomėjimas tautosaka auga kaip ligi šiol ir jeigu tautinės grupės Brazilijoje toliau vystys savo sąmonę, savigarbą ir ugdyt savitą kultūrą, iš lietuvių kolonijos bus pareikalauta dar daugiau; vien tik rugsėjo 13-14 savaitgalį šokėjai pasirodė penkiuose koncertuose, net po du iš karto. Naujos pažintys iššauks dar daugiau kvietimų, kuriuos priimdami lietuviški meno vienetai vis minės Lietuvos vardą, meną, ir laisvės bylą kitatautių tarpe. Mokslo reikalavimų ir (vyresniųjų atveju) darbo išpareigojimų spaudžiami, vaikai bei jaunuoliai skiria daug laisvo laiko ir net praleidžia pamokas ar darbo valandas kolonijai ir lietuviams atstovauti.

Niekur per pasirodymus nebuna užrašyta „Bacevičienė“ („Rūtelės“ vadovė) ar „Lukoševičius“ („Nemuno“ mokytojas) ar „Čiuvinškas“ (lietuvių skyriaus Pabaltiečių parodoje vedėjas) ar koks kitas vardas. Dažnai net neužrašyta šokių grupės pavadinimas. Visur tebūna gražiai užrašyta „LITUANIA“ ir pakabinta ar įnešta trišpalvė vėliava. Jeigu dalyvių tarpe kyla ginčas ar nesantaika - kaip jau šiais metais buvo, - grupių ar komitetų nariai praryja nemalonumą ir suartina gretas, Laiminga kolonija, kuri per vaikus, jaunimą, jų tėvus ir rėmėjus vienerių metų bėgyje Lietuvos vardą koncertuose ir pasirodymuose gali iškelti virš 50-tyje progų.

Ateityje tautosakos mėnesio įvykių rengėjai reikalaus daugiau. Jau šiais metais japonai prašė, kad šokėjai patys dainuotų (kaip daro vengrai ir ukrainiečiai) kai kurios grupės sudaro sudėtingesnių liaudies ar kitų instrumentų vienetų; rūpinasi tautinių drabužių pakaitais pagal skirtingą šokių pobūdį.

Nubausti „Kronikos“ platintojai

1974 m. gruodžio 24 d. vyriausias teismas Vilniuje, pasiremęs Lietuvos TSR Baudžiamojo Kodekso 199 straipsniu, nuteisė V. Jaugelį dvejus metus kalėti už „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ 6 nr. platimą ir rinkimą parašų po 17.000 lietuvių katalikų memorandumu. Jis buvo pasiūstas į Pravieniškių stovyklą ir įjungtas į pačių blogiausių kriminalinių nusikaltėlių brigadą. Ten V. Jaugeliui teko užmokėti už savo drąsų laikymąsi teisme. Vasario 10 naktį, jam besimeldžiant, kriminaliniai kaliniai jį žiauriai sumušė — smarkiai sužalojo galvą ir smakrą. Jaugelis neturėjo jokių asmeninių sąskaitų su kriminalistais. Peršasi mintis, kad kriminaliniai nusikaltėliai tai padarė viršūnių įsakymu.

Gydydamasis Lukiškių ligoninėje, Jaugelis buvo pasiūstas į Vilniaus vėžio ligų ligoninę, kur buvo nustatyta, kad jis turi skilvio vėžį. Gydytojai pasiūlė jį operuoti, nes po jo išleidimo laisvėn 1976 m. operaciją daryti būtų pervelu. Tačiau Jaugelis atsisakė būti operuojamas kalėjimo sąlygose. Netrukus jis vėl buvo perkeltas į stovyklą.

Kovo 28 d. V. Jaugelis pasiuntė laišką TSRS gen. prokurorui.

Maskva grūdus jau perka

WASHINGTONAS — Sovietų Sąjunga perka Amerikoje 2 mil. metrinių tonų grūdų per Cook Industries Inc., Memphis, ir Cargil Inc., Mineapolis, parduos 1.2 mil. tonų. JAV agrikultūros departamento pasekretorius Richard Bell teigia, kad dar keletas bendrovių veda pasitarimus dėl grūdų pardavimo. Manoma, kad rusams bus parduota ligi 10 mil. tonų, tačiau kadangi yra šįmet rekordinis derlius, tai galima parduoti ligi 14 mil. tonų grūdų.

Jeigu šv. Mykolo Arkangelo mokykla 1973 ir 1974 metais parsinešė aukso medalį už lietuviškus šokius ir 1975 metais „Nemunas“ už choreografiją laimėjo japonų taurę, tai ateityje reikės dar daugiau pasispausti.

Ir teks pasvarstyti mūsų kolonijos veikėjams: dvi šokių grupės ateityje nebegalės teigiamai atsilipti į pakvietimų gausą, nes atsirats trys ar keturios vietos iš karto, arba pasirodymų skaičius per tempus jaunimo jėgas, skirtingas dar mokslui, darbui, šeimai ir saviems reikalams. Lietuvių draugijoms ir

prašydamas, kad jam būtų sugrąžinti kaikurie religinio kulto reikmenys, kuriuos sargybiniai buvo atėmę jį perkeliant į ligoninę. Jis taip pat prašė būti perkeltas į politinių kalinių stovyklą. Jei mėnesio laikotarpyje po laiško išsiuntimo jis nesusilauks teigiamo atsakymo, pradės bado streiką.

Mes, artimi V. Jaugelio draugai, prašome visus padorius žmones kelti balsus ir išgelbėti jaunuolį nuo neišvengiamos pražūties.

1975 m. kovo 10-18 d.d. vyriausio teismo Vilniuje buvo teisiamas Juozas Gražys. Remiantis 68 straipsnio pirmąja dalimi, jis buvo nuteistas trejus metus kalėti už „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ iršimą (po 4-5 egzempliorius pirmųjų numerių ir po 20 egzempliorių 6 ir 7 nr.) bei už platimą kelių mašinėle perrašytų tariamai antitarybinio pobūdžio brošiūrų — „Arkivyskupas Matulevičius“, „Tau, Lietuva“ ir kitų. Teismo salėn nieko neįleido.

Procesą teismo, kuriame buvo teisiami „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ platintojai, plačiai aprašė ta pati „Kronika“ keliuose numeriuose.

ELTA

SUDEGĖ DIRVA

Liepos 30, trečiadienio rytą, Clevelande sudegė „Dirvos“ laikraščio namai — spaustuvė. Gaisras kilo iš gretimai esančios smuklės. Ten 5 v. ryto įvyko sprogimas. Tuoj užsidegė smuklė ir „Dirvos“ namų ant-rasis aukštas. Ten gyvenęs tarnautojas vos spėjo išbėgti. Ugnyje žuvo jo visi daiktai. Kitas ten gyvenęs žmogus buvo išvykęs atostogų. Sudegė tik jo baldai ir kiti daiktai.

Greitai atvykę gaisrininkai pradėjo namą gesinti. Išsaugotos visos spaustuvės mašinos, tik vandeniui sulietas linotipas.

komitetams visai savaimiai kilis klausimai: Kas Lietuvai ir lietuviams atstovaus ateityje? Ar tik jaunimas ir tik šokiai? Ar galima sudaryti kitokio meno vienetus, pavyzdžiui, duetus, kvartetus, įvairių instrumentų grupę, vaidybos trupę (portugalų kalba lietuviškais motyvais) ir panašiai? Kaip galima jau veikiančius kitus meno vienetus daugiau sudominti lietuvių reprezentacija ir jiems priimtinu būdu į šias progas patraukti?

Jeigu, neduok Dieve, „Nemunas“ ar „Rūtelė“ suirtų, kas atstovaus mums ir tėvų žemei Brazilijos visuomenėje? AS

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KAS YRA KOLŪKIO SAVININKAS?

Kolektyvinis ūkis, kolūkis, pagal sovietinę ekonominę koncepciją, yra gamybinis faktorius. Kolūkis sudėtas iš trijų elementų: žemė, gyvas ir negyvas inventorius, darbas. Žemė priklauso valstybei, inventorių valdo kolūkiečiai, darbas gi yra, sovietiniu žargonu tarus, 'tekamieji kadrai'. Tai žmonės nuolatos dirba kolūkyje ir žmonės, kurie stoji darban reikalui esant.

Tačiau tikrieji kolūkio šeimininkai, darbų rikiuotojai, darbininkų prievaidos, yra nedidelė grupelė asmenų, kurie kolūkyje sudaro 'partinę organizaciją'. Kolūkio savininkai yra kolūkio kompartiečiai. Tai yra paslėpta ir, kartu, vieša tiesa.

Kolūkio partinė organizacija kontroliuoja visą kolūkio veikimą, kolūkiečių darbą, kolūkio vadovybės santykius su valstybe ir kolūkiečiais. Partinės organizacijos sekretorius yra kolūkio vyriausias šeimininkas, kuris gali pagal kompartijos direktyvas visai rikiuoti kolūkio valdybos darbą.

Šią viešą paslaptį gerai parodo Šiaulių rajono kolūkio 'Už taiką' pirminės partinės organizacijos sekretorius R. Karnatka. 'Valskiečių laikraštje' (nr. 144) R. Karnatka platokai byloja apie 'kryptingą' žmonių auklėjimą. Iš jo rašinio aiškėja, kad vietiniai komunistai laiko dirbančiuosius nuolatinėje savo priežiuroje. Ne kolūkio administracija, bet vietiniai komunistai seka kolūkiečių santykius su darbo pareigomis. Štai, vienas pavėlavo pusvalandį darban. Kitas pasirodė darbe su alkoholio kvapeliu. Trečias neatliko darbo tinkamai. Kolūkio komunistai viską mato, viską pastebi ir tinkamai visus 'nekryptinguosius' patempia. Sekimo, šnipinėjimo, baudimo vyksmas vadinamas "kryptingu kolektyviniu auklėjimu".

Politrukas Karnatka pateikia gana komišku vaizdelių, kurie rodo, kaip moraliai ir psichiškai kolūkiečiai nualinti, išsekę, praradę dėmesį kuo menkiausiai apmokamam darbui. Reikia fermoje kiaules šerti, bet "kiaulių fermos darbuotoja Ona Jurgaitienė lauke

girta skeryčiojasi", rašo politrukas R. Karnatka. Ir ne kolūkio administracija, bet kolūkio partinė organizacija 'nekryptingą' kiaulių prižiūrėtoją O. Jurgaitienę pavaro iš darbo, išmeta iš kolūkio. Pasigėrė kolūkio traktoristai ir neatėjo darban. Traktoristas yra kolūkio aristokratas. Jo iš darbo, kaip kokią kiaulių šerikę, nevaro. Tad kolūkio partinė organizacija paveda kolūkio valdybai sudrausminti girtaujančius traktoristus. Kolūkio valdyba, organas atstovaujantis kolūkiui, tokiu pavedimu pastatoma į antrą vietą po partinės organizacijos. Pagal nerašytą vyresniškumą kolūkio komunistų būrelis yra vyriausias kolūkinės hierarchijos organas. Tad kolūkio savininkas yra kolūkio komunistų būrelis.

Šis galingasis lokalinis būrelis valdžios įgalintas laikyti kolūki, kaip gamybini vieneta, aukščiausios parengties stovyje. Specialūs darbai: agronomija, gyvulininkystė, ir kt. tvarkomi kolūkio vadovybės. Bet esminė visų darbų visumos kontrolė sutelkta kolūkio komunistų būrelio rankose. Iš politruko R. Karnatkos rašinio matyti, kad vietos komunistų būrelis galia siekia taip toli, kad be tardymų, be kolūkiečių atsiklausimo, be draugiško ar kitokio teismo, kolūkio komunistų būrelis gali išmesti kolūkietį iš kolūkio. Pagal Kolūkių tvarkymosi įstatymą tiksliai kolūkiečių kolektyvas turi galią išmesti savo narį iš kolektyvo.

Sovietinio gyvenimo sąlygose iš kolūkio išmestas darbininkas bemaž nusmerktas badui - pažymos jo darbo knygutėje trukdys jam gauti kitą darbą.

Nesunku suprasti, kad bendroje kolūkiečių masėje komunistai sudaro žmones gądinantį ir žmonių nekenčiamą elementą. Šie partiečiai yra padėties viešpatai. Jie turi geriausiai apmokamus darbus. Jie kontroliuoja kolūkio vergus.

Ši 'sistema' vadinama socializmu, o toks žmonių prižiūrėjimas vadinamas "kryptingu komunistiniu auklėjimu".

KURDAMI TEATRA, KURIA TĖVYNĖ

Liepos 10-17 dd. Pallanzoj (S. Italijoje) vyko europinė lietuviškų studijų savaitė. Tarp kitų, joje dalyvavo neseniai iš Lietuvos pabėgęs teatro režisierius Jonas Jurašas. Čia tik kelios mintys iš jo turiningos paskaitos. (Red.)

Teatras Lietuvoje

Režisoriaus Jonas Jurašas kalbėjo apie nūdienės Lietuvos teatro problemas pirmiausia ne

Europos lietuviškų studijų savaitėje režisoriaus J. Jurašas.

kaip apie kokią siaurai specializuotą kūrybos sritį, bet kaip apie savo sielos dalį, asmeninį išipareigojimą tautai, jos sizifinių pastangų išreikšti savo būtis laisvei atspindį. Jurašui teatras — "viena iš veiksmingiausių priemonių tėvynei kurti". Tauta, neprisidedanti prie teatro kūrimo, jo įsitikinimu, būtų merdinti, kaip lygiai teatras, neišreiškiantis tautos dvasios, nebūtų "begėdiški lošimo namai". Kai žmonių sąmonėje vyksta netikėti poslinkiai, kai jieškomos naujos rezistencinės formos už tikrą tautos dvasią, teatras negali stovėti nuošaly. Jau iš tų kelių pasisakymų nesunku suvokti, kad taip teatro paskirtį ir vaidmenį suprantančio režisoriaus valdžia ilgai negalėjo pakeisti, konfliktas buvo neišvengiamas. Galima stebėtis nebent tik tuo, kad toks režisoriaus išaugo ir subrendo nelaisvės sąlygomis.

Būtų netikslu, jei iš šių pastabų susidarytų įspūdis, kad rež. Jurašas savo paskaitoje tik apie save kalbėjo. Priešingai. Jo paskaita buvo dalykiška šandienio Lietuvos teatro apžvalga, nušviečianti jo darbo sąlygas, sunkumus ir laimėjimus.

NAUJAS LIETUVIŲ KALINIŲ SĄRAŠAS

Eltoje gautas naujas lietuvių kalinių sąrašas, kuris buvo pasiūstas Amnesty International Londono centrui: Anušis (Anužis) Vytautas, nuteistas 2 metams;

Araujus V. — 5 m.,
Babonas P. — 5 m.,
Baužys Rimantas — 18 mėn.,
Butkus Z. ar D.,
Čekelis Rimas g. 1955 m. — 3 m.,
Gajauskas Balys,
Grinkevičius Kazys — 2 m.,
Gruzdis Kazys,
Jakas Stasys — 2 m.,
Jastrauskas Antanas, — 2 m.,
Jučys Juozas — 2 m.,
Kačinskis Antanas — 3 m.,
Kaladė Vytautas g. 1947 m. — 3

m.,
Kavaliauskas K.,
Kireljus Petras — 12 m.,
Kiudienė Veronika g. 1920,
Krauzaitė E. — 2 ½ m.,
Kriščiūnas Pranas,
Kukutienė S. — 3 m., lygtinai,
Kukutis A. — 2 m.,
Kvarcejus B.,
Laucius Jonas g. 1917 — 2 m.,

Žukovskis Igor — mėn.,
Plumpa Petras — 8 m.,
Petronis Povilas — 4 m.,
Jaugelis Virgilijus — 2 m.,
Stasaitis Jonas — 1 m.

Macijauskas Juozas — 3 m.,
Mackevičius A. g. 1949 — 2 m.,
Mekšienė,
Meškinnis,
Mitašius Jonas g. 1922,
Murauskas Algis g. 1952 — 3 m.,
Paltarokas Petras,
dr. Paulaitis Petras?,
Prapuolenaitis Juozas,
Pupelis B.,
Bandis Zigmąs g. 1920 — 10 m.,
Rugys Juozas,
Ruškėnas,
Sidaris Vytas g. 1928 — 25 m.,
Skiautis Liudvikas g. 1935 — 25

m.,
Slušnis Jonas — 5 m.,
Steikūnas I.,
Šerelis Tadas — 5 m.,
Širvis K.,
Šmačukas,
Šušnys I. — 5 m.,
Tamonis Mindaugas g. 1940 m.,
Terleckas A. — 1 m.,
Urbonavičiūtė Virginija — 1 m.,
Valskienė Kazimiera — 3 m., lygtinai,
Žmuida Vytautas,

Jei kas iš aukščiau išvardintų pavardžių atpažintų savo gimines ar pažįstamus, prašom pranešti Eltai (29 West 57th Street, New York, NY 10019) kiek galima smulkesnes žinias.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK 3 MENESIAI LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

DIRBKIM KARTU

ESTÀ NA HORA DE COLABORAR

Uma das frases que achei das mais importantes que foram escritas no livro durante a exposição foi esta, QUE OS JOVENS DESTES 3 PAISES NÃO DEIXEM MORRER A CULTURA, A LINGUA E AS TRADIÇÕES DE SEUS ANTEPASSADOS. Como é, pessoal! só faltam 90 dias para o Congresso! A coisa já está ficando quente, não podemos esmorecer agora; é exatamente nesta hora que todos nós devemos nos unir e de mãos dadas partir para a arrancada final. Este Congresso vai sair, e sair muito bem. Vamos deixar de "fofoquinhas" de ver quem trabalhou mais ou quem trabalhou menos, não estamos na hora de ficar discutindo estas pequenas coisas. O congresso é bem maior do que tudo isto!

O Pe. Saulaitis voltou da reunião que houve no Uruguay e contou que o pessoal da Argentina e do Uruguay está trabalhando pra valer, apesar dos problemas que eles tem com a desvalorização da moeda, mesmo assim estão largando brasa.

Ele também nos contou que o pessoal lá do Uruguay continua gentil como sempre; eles realmente deixam sensibilizados a quem recebem, pois logo deixam a pessoa a vontade e dão tudo de si para melhor servir aos convidados. São realmente excelentes anfitriões os uruguaios. Daqui vão os nossos melhores agradecimentos a eles.

Recebi esta semana dois cartões postais do trio que esteve aqui há algumas semanas atrás. Pedem para agradecer e mandam um abraço a todos aqui em São Paulo em especial às famílias Ambrozevičius, Henrikas e Jonas Valavičius que tão bem os receberam.

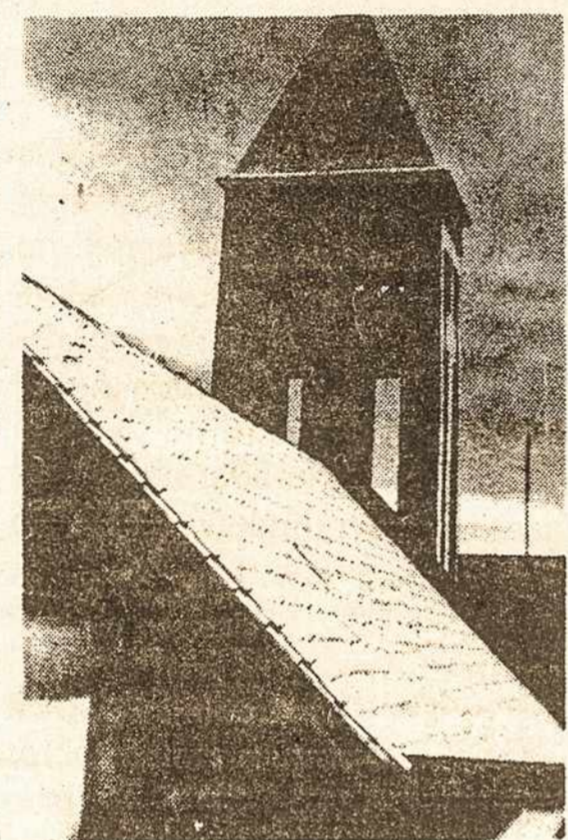
IMPORTANTE — Quem quiser receber alguém do exterior por ocasião do Congresso, queira por favor entrar em contacto com a redação do jornal pelo telefone 273-0338, pois a comissão que cuida desta parte está encontrando um pouco de dificuldades para encontrar com as famílias que tem visitado. Por favor, liguem para nós, pois estamos precisando de lugares para acomodar aquela gente toda que vem de fora. Vocês ligam e alguém da comissão vai visitá-los com o máximo prazer para poder explicar de que maneira vocês podem receber algum lituano do exterior. Estamos esperando os telefonemas.

Não esqueçam; dia 5 de Outubro no Teatro Artur Azevedo na Moóca, vamos ter teatro em lituano. Os convites já estão sendo vendidos na paróquia

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANŠŲ KOMISIJOS

svarbiausieji telefonai:

pirm. prel. P. Ragažinskas -
Tel. 274-2295
ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344
ižd. Vincas Banys - tel. 274-0677
sekr. Halina Mošinskienė telef. 65-0907.

Urugvajaus sostinės Montevideo lietuvių parapijos šventovės bokštas. Jaunimo kongreso metu Montevideo mieste įvyks talentų vakaras. Mieste gyvena apie 4000 lietuvių.

R. Kasparas

da Vila Zelina, na redação do jornal ou então telefone para 247-0866 que eu levo pessoalmente.

E pelos ensaios posso garantir que a peça vai ser muito boa. Estamos aguardando a todos no dia 5 no Teatro Artur Azevedo para a peça "Žvakidė".

Por hoje tiktai tiek. Sudie. Nuo kitos savaitės bandysiu rašyti ir lietuviškai, jeigu kun. Gavėnas sutiks mano klaidas ištaisyti. Gavau laišką iš Amerikos ir Kanados, kad žmonės sako, kad nesupranta ką aš rašau, ir sako ar negalėčiau biškį rašyti ir lietuviškai, tai nuo kitos savaitės bandysiu rašyti "pletkus" ir lietuviškai. Gali būti, kad rašydamas lietuviškai, jie tenai išmoks biškį portugaliskai, o aš išmoksiu rašyti lietuviškai.

Hoje não vamos escrever nada sobre a Lituânia, semana que vem escrevemos. Tchau — portugaliskai tas reiškia Bye-Bye.

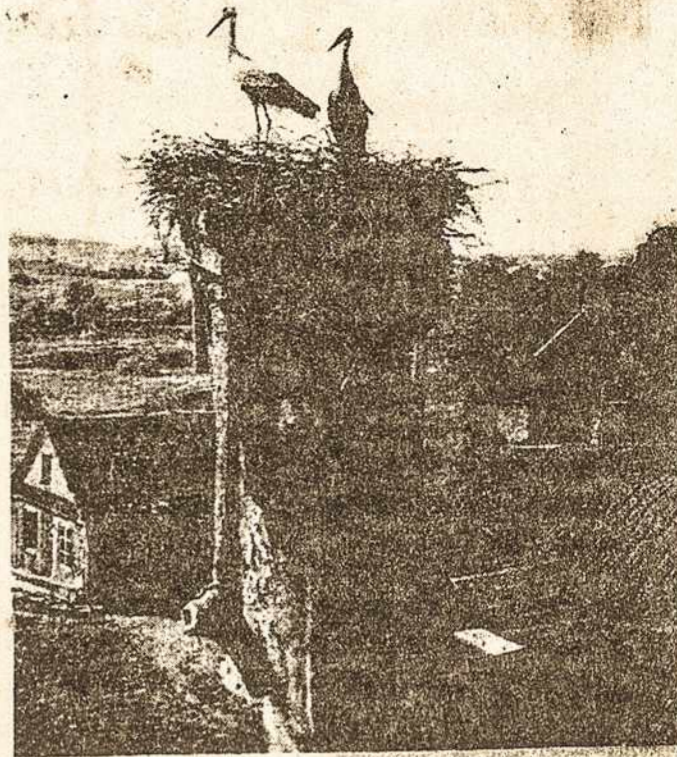
Para não esquecer: dia 23 deste comemora mais um aniversário a simpática Sra. Vasiliauskas, e vai daqui os parabéns de todos os seus conhecidos e amigos.. Um abraço afetuoso a ela, que quando vamos a Porto Alegre nos recebe de braços abertos, não medindo

NAKVYNIŲ KOMISIJA

Telefonai ir adresai:

Petras ir Roseli Bilevičiai — R. Inhagapi, 65 — tel. 274-4047
Vytautas Bacevičius — R. Pedro de Godoi, 396 — tel. 63-9343
Angelika Trūbienė — R. Marchal Malet, 451 — tel (darbo) 273-0338.
Arnaldas Zizas — R. das Heras, 1248.

TÉVŲ ŽEMĖ LIETUVA, MŪSŲ ŠIRDY VISADA — PÁTRIA DE NOSSOS PAIS, LITUANIA, TU ESTARÁS SEMPRE EM NOSSOS CORAÇÕES.

Pavasaris

JAUNIMO KONGRESO KALENDORIUS

Lapkričio 25, baigiasi registracija važiuojančių į Argentiją ir Urugvajų Jaunimo kongreso ekskursija.

Gruodžio 6-7, PLJK trijų kraštų paskutinis bendras posėdis, Buenos Aires.

Gruodžio 17 ar 18, autobusai su jaunimu ir kongreso svečiais išvyksta iš SP į Buenos Aires.

Gruodžio 20, Jaunimo kongreso stovykla prasideda prie Buenos Aires, Pilar mieste.

Gruodžio 25, stovykloje kalėdinė šventė.

Gruodžio 26, Jaunimo kongreso šventė („atidarymas“) San Martin teatre, Bs. As.

Gruodžio 27, Talentų vakaras, Montevideo, Urugvajuje.

Gruodžio 28, Montevidejuje Kongreso menų mugė ir šokių vakaras.

Gruodžio 29, autobusai išvyksta iš MVD į São Paulį.

Gruodžio 31, Naujųjų Metų sutikimas, Clube Homs, Av. Paulista.

Sausio 1 - 6, PLJK Studijų savaitė Itaiaci, Vila Kostka.

Sausio 1 - 6 ir 8-9 svečių ekskursijos po São Paulo, Rio de Janeiro ir kitur.

Sausio 6, 19:30, Jaunimo kongreso uždarymas ir tūkstantinio vėjus diplomų įteikimas, Palácio das Convenções, Anhembi.

Sausio 7, Kongreso tautinių šokių šventė.

Šiame kalendoriuje dar bus įtraukti kiti renginiai: parodos, ekskursijos, pamaldos, vakarienės, apeigos prie paminklų, svečių atvykimo datos ir panašiai.

esforços para que nos sintamos como se estivéssemos em casa. Um beijo todo especial à Sra., muita saúde, muitas orquideas, e muito amor no seio de sua familia!

Algirdas

SEKANTIS VALDYBOS POSĖDIS

Brazilijos JK komiteto valdybos posėdis kviečiamas Sąjungos būstinėje, Rua Lituânia, spalio 6, pirmadienį, 20:30 val. Valdyba tarsis su trimis komisijomis: nakvynių, turizmo-transporto ir spaudos-informacijos.

IŠ PEREITO POSĖDŽIO

JK valdyba rugsėjo 22 d. posėdyje Sąjungoje patikslino ML įdėtą informaciją apie surinktus pinigus. Pranešime iš Urugvajaus susirinkimo rašyta, kad Brazilijos kasoje esama 81.000 kr. Tiksliau yra: kasoje 60.000 kr., jau įmokėta ar išmokėta 15.000, pažadų dar yra 5.000 ir laukiama vieno 6.000 kr. įnašo.

Jaunimo kongreso bazaras, ruošiamas Lietuvių Sąjungos Brazilijoje-Aliança, veiks visą dieną šeštadienį ir sekmadienį, lapkričio 15-16 dienomis.

Naujųjų Metų sutikimui jau pasamdyta Homs klubo salė prie Av. Paulista. Joje gali tilpti iki tūkstančio sėdinčių.

Valdyba kvies lietuvių pramonininkus ir prekybininkus Kongreso metu aprodyti fabrikus ir įstaigas iš kitų kraštų atvykusiems svečiams. Buvo nutarta lietuvių industrijos ir prekybos parodos neruošti (tokią parodą rengia Argentina savo pramonininkams).

KOMISIJOS PADĖKA

Jaunimo kongreso finansų komisija nuoširdžiai dėkoja V-tosios metinės Pabaltiečių parodos lietuvių skyriaus vedėjui kpt. Juozui Čiuvinskui, leidusiam parduoti

juostas, audinius, keramiką ir kitus išdirbinius Jaunimo kongreso naudai, ir Marijai Čiuvinskienei, sugebėjusiai didesnę dalį lankytajams įsiūlyti. Parodoje išplatintų daiktų pelno kongreso išdui liko apie 2.500 kr.

PRISIDĖJO PAVEIKSLAIS

Menininkė Ana Banaitytė per savo tėvą Vladą Banaitį Pabaltiečių parodai atsiuntė du aliejinių paveikslų: Trakų pilis ir Lietuvaitė, kuriuos paskyrė Jaunimo kongreso finansiniam vajui. Dar pačioje parodoje parduotas pirmasis paveikslas. Itaquaquecetuboje gyvenanti lietuvaitė įrašyta į JK tūkstantinio sąrašo remėjus.

TIESA IR GYVENIMAS

ATGAILOS SAKRAMENTO REFORMA

AUGIMAS KRISTUJE

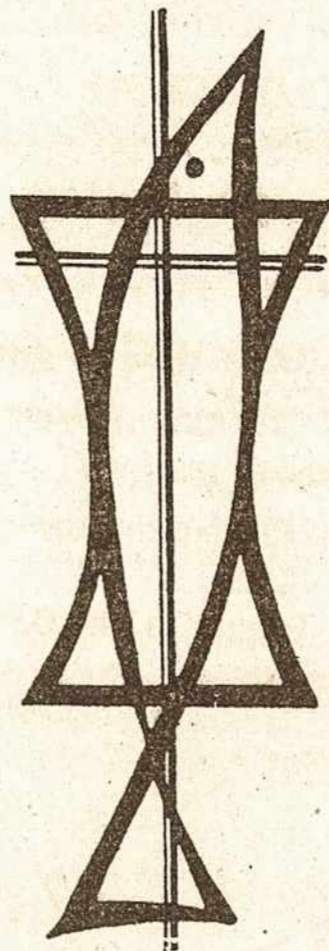
Per visa "rita", kaip raudonas siūlas, driekiasi vienas įsitikinimas: Atsivertimas yra Dievo dovana. Jo reikia prašyti Dievo gailėstingumą, kaip tai daro įžanginė "rito" malda. Reikalaujamasis atsivertimas nėra tikrai apsisprendimas mesti nuodėmę ir klausyti įsakymų. Atsivertimas yra nuolatinis ir progresyvus orientavimasis į susijungimą su Dievu. Įžanga į ORDO tai vadina "nuolatine atgaila"—paenitentia continua", o paskutinė jo malda "vaikščiojimu gyvenimo naujybėje". Todėl atsivertimas apima valią išverti. Jis turėtų tapti nuolatine gyvenimo dimensija ir vis labiau išryškėjančiu atitikimu Sūnaus paveikslui.

Ne visos atsivertimui reikalingos apraiškos realizuojamos absoliucijos metu, (pav., gyventi krikščioniškos brolybės vienybėje ir skelbti žmonėms išganymą). Šitai atsako į priekaištą, kad nesant psichologinės reakcijos absoliucijos metu, sakramentas nepadarąs atgailaujančiajame psichologinių pasikeitimų. Bet kauzalinis ryšys žmogiškojo akto (pav. malda, sakramentas) nereikalauja, kad tuo pačiu momentu įvyktų ir širdies

atmaina. Kitais žodžiais: Žmogiškajam aktui nebūtina padaryti savo išganingąjį efektą ta pačia akimirka, kai jis yra atliekamas. Kristaus mirtis ir prisikėlimas jau turėjo savo efektą prieš įvykstant laike (Pav. Marijos Nekaltasis Prasidėjimas) ir lieka paveikūs-efektingi ir po pirmųjų Velykų. Sakramentinė malonė veikia toliau, ritui pasibaigus, kaip pav. pakrikštytame suaugusiame asmenyje, nors jis ir neatgailoja už savo nuodėmes. Nėra jokio pagrindo neigti, kad sakramento ir vienybėje su Kristumi atliktų gerų darbų efektai turėtų pasirodyti jau prieš juos realizuojant. Sakramentai jau "traukia" tuos, kurie prie jų artinasi. Ir paskutinis šito išaiškinimas yra: to pirmojo išganymo sakramento tarpininkavimas.

BAŽNYČIOS VIENYBĖ

Modernieji teologai atstatė atgailą į bažnytinę plotmę. Xibert, Poschmann, Rahner, ir kiti parodė, jog Bažnyčios Tėvai įžiūrėjo bažnytinėje atgailoje juridinį, liturginį, bei sielovadinį elementus-vykumus. Tuo būdu Bažnyčia vėl rado savo sūnaus ryšį su Dievu bažnytinės vienybės ir malonės sferoje.

Nuodėmė visų pirma paliečia ne vien Dievą ir paskirą individą, bet drauge ir visa Bažnyčia, kurią nusidėjėliai žeidžia savo nuodėmėmis, "kaip sako Lumen gentium" enciklika (nr.11). Vienam nariui stokuojant antgamtinio gyvenimo, silpnėja bendradarbiavimas ir išganymo tarpininkavimas, kaip to reikalauja šventųjų bendravimas.

Antra: Atsivertimas, susitaikymas su Dievu, sugrįžimas į Dvasios gyvenimą gaunami Bažnyčios veiklos galia, "kur siekia atversti nusidėjėlių meile, pavyzdžiu ir malda" (LG 11.) Vatikano Susirinkimo

mas neriboja Bažnyčios akcijos absoliucija, o apima įvairius elementus. Kaikurie jų veikia atgailojantį psichologiškai, aprūpindami motyvais, galinčiais sujungti nusidėjėlio širdį atsiversti; kiti, kaip malda, ypač liturginė malda, yra malonės priemonės padaryti motyvaciją tikrai paveikia-efektinga.

Pagaliau, Vatikanas II moko, jog nusidėjėlis susitaiko su Dievu ne tikrai Bažnyčiai įtakojant, bet ir naujai dalyvaudamas josios gyvenime. Dievo sūnus yra Bažnyčios narys ne vien savo kūnu, o ir širdimi. Taip nusidėjėlis sutaikomas ne tik per Bažnyčią, bet ir Bažnyčioje — non solum per Ecclesiam, sed et in Ecclesia.

Šitoks mokymas yra perdėm naujajame "rite". Jis pabrėžia socialinį nuodėmės charakterį. Nuodėmė "skaldo" ir išblaško, kai susitaikymas—"meilė atstato vienybę" (Ordo 99). Vykstančios atgailos tikslas, krikščioniškasis teisingumas, apima susitaikymą su savo artimu, solidarumą su visais geros valios žmonėmis taikai ir teisingumui palaikyti, ir įjungimą nusidėjėlio bažnytinėje vienybėn. (Ordo 5, ir 3).

(Bus daugiau)

PRISIMINUS A.A. KESTUTĮ MEČĮ SIPAVIČIŲ

Kaip jau buvo rašyta (ML 38 nr.), š. m. rugsėjo mėn. 14 d. São Vicente po ilgos ir sunkios ligos mirė KESTUTIS MEČYS SIPAVIČIUS. Velionis atvyko į Braziliją 1947 m. ir daugiausia išgyveno São Vicente mieste. Pastaruoju laiku laikėsi daugiau pasitraukęs nuo vie-

šumos, ir nedaugelio draugų pažįstamas.

Bet šis tylaus, nors ir ryžto būdo žmogus, paliko savo atminimui visą eilę darbų. Jo vardas ypač yra susietas su Prekybos instituto veikla, kuris buvo 1934 m. įsteigtas Klaipėdoje ir vėliau perkeltas į Šiaulius. Šioje aukštojoje mokslo įstaigoje K. M. Sipavičius paliko svarų savo darbo įnašą—išugdė daugiau kaip 200 studentų, kurie, užbaigę aukštuosius prekybos mokslus, ir šandien daugely kraštų užima atsakingas pareigas, dėka Lietuvoje įsigytų žinių.

K. M. Sipavičius gimė 1909 m. vasario mėn. 17 d. Šiauliuose, baigė Kauno Aušros gimnaziją ir aukštuosius prekybos mokslus Antverpene, Belgijoje. Steigiantis Prekybos institutui, buvo pakviestas pirmojo rektoriaus; min. Ernesto Galvanausko, į mokslo personalą. Vėliau, šalia profesūros, ėjo ir administracijos šefo pareigas.

Prasidėjus sovietų okupacijai, K. M. Sipavičius užėmė Prekybos instituto rektoriaus pareigas, kaip tinkamiausias asmuo to momento aplinkybėse. Iš Maskvos prisiūsti komisarijai iš pat pradžių pasisakė už Instituto uždarymą, kadangi Prekybos institutas buvo vienintelė aukštoji mokykla Lietuvoje privatinės institucijos teisėmis.

Kaip rektorių K. M. Sipavičius užstarnavo daug nuopelnų gindamas kolegą ir studentus nuo sovietų NKVD policijos, gelbėdamas nuo tikro kalėjimo, naktis praleisdamas besiginčydamas su sovietų partijos ar policijos agentais.

Šiose sunkiose pareigose išsilaikyti

K. M. Sipavičiui padėjo labai geras rusų kalbos žinojimas, asmenišką sumanymą supinti intrigas komunistų partijos ir policijos pareigūnų tarpe, beginant „sovietinės moralės“ teisingumą. Galima pridėti dargi, kad K. M. Sipavičiaus tėvas, Lietuvoje žinomas daktaras, Bronius Sipavičius, kartu su savo broliais buvo aktyvus 1905 m. revoliucijos veikėjas, buvęs suimtas ir ištremtas į Sibirą.

Klaipėdoje K. M. Sipavičius buvo „Prekybos ir pramonės“ žurnalo redaktorius ir leidėjas. Šiauliuose vokiečių laikais buvo Prekybos ir pramonės rūmų valdytojas. Eidamas šias pareigas, K. M. Sipavičius dar kartą parodė daug drąsos, derėdamasis jau su vokiečių okupacinės valdžios atstovais, kad aprūpintų maistu ir kitomis prekėmis Šiaulių apygardos gyventojus.

Tuo pačiu metu K. M. Sipavičius buvo ir Šiaulių Muzikos teatro steigėjas. Subūręs aplink save visą eilę muzikos megėjų, darbuotojų ir solistų (solistė Dievaitytė, J. Byra, P. Armonas, St. Dautartas, Šiaulių Muzikos mokyklos auklėtiniai), 1943 m. pastatė tris operetas ir paruošė A. Račiūno opera „Trys talismanai“, kurios premjera betgi sugriovė besiantinančio sovietų fronto grėsmę. Šiame Muzikos teatre pradėjo savo pirmuosius meno žingsnius visa eilė naujų artistų (Vildovas, Sadonis ir kiti), kurie, paskatinti šia netikėta proga, vėliau tvirtai perėjo į menininkų eiles.

Atvykęs į Braziliją, K. M. Sipavičius istojo dirbti į medžio pramonę „Indus-

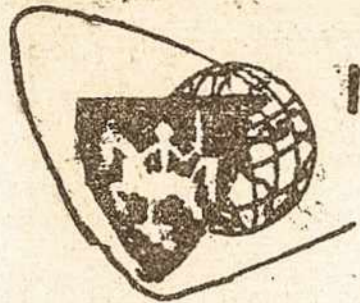
tria de Embalagens Americanas S.A.“ kur po trumpo laiko buvo išrinktas direktoriumi, ir išstarnavo iki 1958 m. Šioje imonėje K. M. Sipavičius sparčiai išstarnavo kaip gabiausias direktorius.

Pasitraukęs iš pramonės, įsikūrė prekyboje São Vicente mieste savo vardu, kur savo laiku vedė keletą krautuvii, galutinai apsistojęs prie raštinės reikmenų srities.

Savo šeimos gyvenime K. M. Sipavičius griežtai laikėsi savo tėvų kalbos ir tradicijų, išmokes savo vaikus lietuvių kalbos. Buvo samoningo demokrato isitikinimus turintis asmuo, paprastas savo santykiuose su bet kuo, dosnus pagalbos prašantiems, ir palikdamas ištikimos draugystės atminti.

Laisvalaikiu dažniausiai pasirodydavo pilnas samojaus ir geros nuotaikos, ja perduodamas artimiesiems, išvengęs nusiminimo savo sunkiausiųose gyvenimo momentuose. Toks jo paveikslas tepaliekia atmintyje daugelio jo kolegu, giminiu, šeimos nariu, studentu, pavaldinių ir visu kitu, kurie jį pažinojo ir šandien randasi visuose kraštuose—kaip žmogaus, kuris paliko imintą pėdsaka savo gyvenimo mūsų tarpe.

Pastaba: Velionies žmonos Fridos Sipavičienės prašymu bus atlaikytos 30 dienos mišios už Kestučio M. Sipavičiaus vėle Tėvu Jėzuitu koplyčioje, Mookoje, spalio mėn. 12 diena, 8:45 val., ir kurias yra kviečiami visi mirusiojo artimieji.

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE

LITUANA

Rua das Glórias, 927-9 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP

- Tel (011) 63-6723, 274-0934

— Indrė Baužaitė, 20 m. amžiaus, elektros inžinerijos studentė Northwestern u-te atsto-

vauš Kenosha, Wisc., jaunimui trečiajame Jaunimo kongrese. Savo veikla ji jau spėjo pasižymėti tiek universitete, tiek lietuvių gyvenime. Priklauso u-to studentų tarybai, įvairioms studentų organizacijoms, viena iš lietuvių studentų klubo Northwestern u-te steigėjų. I. Baužaitė yra JAV Lietuvių jaunimo sąjungos valdybos išdininke, sąjungos tarybos narė. Vakarais metu ji dirba kaip namų inspektore Wisconsin valstijoje — pirma ir vienintelė moteris tokiose valstijoje pareigose.

KANADOJE

— Kanados jaunimo veiklos

gy dalykų. Taip, pavyzdžiui, padarė automobilių karalius Henry Ford. Jis taip galvojo: "Jei padidinsiu darbininkų algas, jie ilgainiui galės įsigyti mano produktą, automobilį. Man padidės automobilių rinka, o darbininkams pagerės padėtis".

Antras pažangios ekonomijos principas pagal Smithą yra smulkus darbo padalinimas. Jei vienas žmogus gamintų, pavyzdžiui, laikrodį, jis sugaištų daug laiko ir mažai uždirbtų. Bet jei vienas daro ratukus, kitas rodykles, trečias rémus ir t.t., toks darbas yra našus ir pelningas. Todėl tiek kapitalistų, tiek socialistų įmonės smulkiai padalina darbą ir pagamina daug produktų.

Trečias Smitho principas yra valdžios nesikišimas į gaminimo ir pardavimo procesą. Tik toji ekonominė sistema yra naši ir pelninga, į kurią nesikiša vyriausybė. Vyriausybė turi palikti laisvas rankas gamintojams ir nevaržyti jų jokiais įstatymais. Tas Smitho principas buvo visiškai priešingas anais laikais viešpatuojančiam merkantilizmo dėsniui, kuris tvirtino, kad tautų turtą didina užsienio prekyba. Smithas teisingai rašė, kad, norint prekiauti, reikia pirmiausiai pagaminti produktus. O produktų gamybą gali geriausiai apspręsti pats savininkas. Jis geriau žino už valdžios atstovą, kokių produktų žmonės pageidauja, ką jie daugiausia perka ir pan.

Laikantis tų ir kitų Smitho dėsnių, produktų gamyba labai padidėjo, bet darbininkų padėtis labai pablogėjo. Nesikišant valdžiai į ga-

ĮSIGYKITE PAKVIETIMĄ
Į "ŽVAKIDĖS" PREMĖRA,
TURĖSITE MENO ŠVENTĘ
IR PAREMSITE JAUNIMO
PASTANGAS.

pranešimas bus pristatytas Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso metu Pietų Amerikoje. KLJS valdyba paruošė ir išsiuntinėjo specialią anketa kongreso atstovams, kaip rinkti informaciją apie vietovės jaunimo veiklą.

MAIS UM DIA DE ESTUDOS —

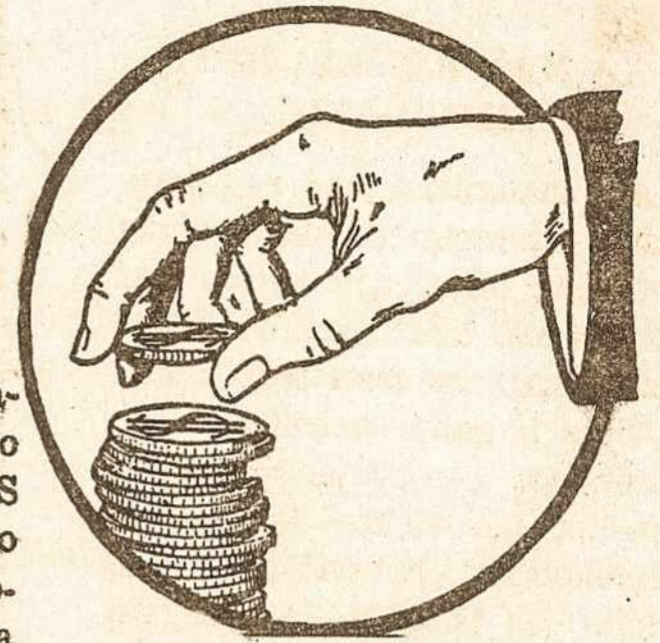
Do último participaram menos, mas os debates chagaram a novas ideias (dia 28 de setembro). Apresentaram seus temas a Helena, Živilė e Laima.

O próximo dia realizar-se-a no salão de S. Casimiro, R. Juatindiba 28—Parque da Moóca, no dia 19 de outubro, das 9hs, e contamos com a participação da Daiva Vaitkevičius, presidente da Associação de jovens lituanos dos EU.

mybos procesą, darbdaviai išnaudojo darbininkus, mokėjo jiems žemus atlyginimus, versdavo dirbti 84 valandas į savaitę, nedavė jokių atostogų ir niekas negalvojo apie pensijas. Kartais net vaikai 12 ar 14 metų dirbdavo įmonėse net 14 valandų į dieną. Kai pradėjo organizuoti darbininkų unijos ir jos skelbdavo streikus, streikuojančius išvaikydavo arba policija, arba kariuomenė. Tokioje atmosferoje gimė Markso "Kapitalas", kuris pranašavo kapitalizmo galą ir proletariato diktatūrą, įvykdytą mūsų laikais keliose valstybėse.

Kuri ekonominė sistema yra geresnė?

Nesigilinant į teoretinius argumentus ir žiūrint tik į gyvenimo tikrovę, reikia pripažinti, kad kapitalizmo sistema yra sėkmingesnė. Net pačioje Rusijoje, kur komunizmas viešpatuoja jau virš 50 metų, privati žemės nuosavybė, kuri sudaro tik 4 nuosimčius dirbamos žemės, pagamina 25 nuosimčius visų maisto produktų. Visuose komunistų valdomuose kraštuose ekonominis gyvenimas pasižymi šiomis negerovėmis: žema produkcija, trūkumais kai kurių produktų, prasta produktų kokybė, ilgomis žmonių eilėmis prie krautuvų, ilgų laikų kol galima įsigyti namus, automobilius ar šaldytuvus. Net Kruščiovas pripažino, kad be gero akstino niekas nenori sunkiai dirbti. O tas akstinas yra geras uždarbis. Trumpai, kapitalizmas yra ta sistema, kurioje gerbūvis jungiamas su laisve. Bet jis turi būti prižiūrimas kraštų vyriausybės.

TŪKSTANTINIS VAJUS

Prie tūkstantinio vajaus dar prisidėjo:

52. Angelina ir Augusto Dulinsky
Išėję Cr\$ 1.000,00

PASIŽADĖJUSIŲ INAŠAI:

Kazys Baužys Cr\$ 400,00

KITOS AUKOS

Algirdas Avižienis 500,00

(iš Š. Amerikos)

Uršulė Gaulienė 75,00

(iš Rio de Janeiro)

Lietuvi, prisidėk prie tūkstantinio vajaus, paremdamas mūsų jaunimą. Lietuvių Jaunimo Kongreso pasisekimas Tavo rankose.

— FINANSŲ KOMISIJA

LIDERANÇA ENTRE OS JOVENS DE ORIGEM LITUANA

Das complexas relações da vida em grupo surgem o conceito de liderança, cujo significado não encontrou ainda concordância universal.

Para alguns, pode significar prestígio manutenção de determinado posto, realização de atividades importantes para o grupo ou uma relação emocional entre líder e grupo; para outros é uma característica do indivíduo e refere-se à posse de alguns traços físicos e psicológicos, tais como capacidade para dominar, auto-controle, agressividade, etc.

Liderança é uma relação existente entre pessoas numa situação social, e que pessoas são líderes numa

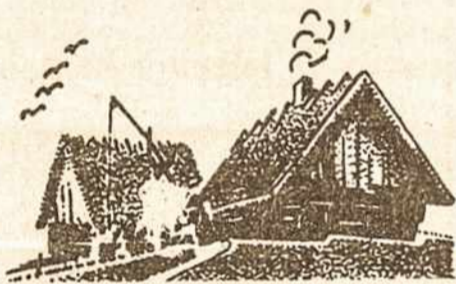
que pessoas que são líderes numa situação social, e que pessoas que são líderes numa situação podem não ser, necessariamente líderes em outras situações.

Isto valoriza a idéia de que a liderança é, em grande parte, uma questão situacional; que o fato de uma pessoa ser (ou tornar-se) um líder depende, principalmente, das exigências do trabalho que há de ser feito.

O único fator comum parece ser o fato de que os líderes em certo campo precisam e tendem a ter competência ou conhecimento geral ou técnico superior naquela área.

É pela participação em atividades de grupo e por demonstrar capacidade de acelerar o trabalho do grupo que uma pessoa adquire o status de liderança. A liderança existe quando um líder é percebido pelo grupo como meio de controle para a satisfação das suas necessidades.

Do ponto de vista funcional, qualquer membro do grupo e todos eles podem executar atos ou funções específicas de liderança, tais como indicar um objetivo, resumir, animar os outros a falarem. Helena Bareišis. (Bus daugiau)

Petras Pakalnis

KAPITALIZMO TĖVAS

Maždaug prieš 200 metų vienas filosofijos profesorius, Adam Smith, ilgai galvojo, kokiais dėsniais remiasi ekonominis žmonių gyvenimas. Pagalvojęs net 10 metų, jis parašė 1097 puslapių knygą, pavadindamas ją "Tyrinėjimas tautų turto prigimties ir priežasties". Jam dar gyvam tebesant knyga susilaukė net 5 laidų ir pagarsėjo po visą pasaulį.

Savo knygoje Smithas tvirtina, kad ekonominis žmonių gyvenimas yra pagrįstas "vienodu, pastoviu ir nepertrauktu troškimu pagerinti savo padėtį". Žmogus dirba nuo ryto iki vakaro, kad turėtų ko valgyti, apsirengti ir pastogę. Kas neturi savo nuosavybės, tas eina uždarbiauti pas kitus. Kitais žodžiais, tariant, du žmonės susitinka laisvoje rinkoje ir pasiūlo gėrybėmis. Vienas parduoda savo darbo jėgą, kitas pinigą ar kokį produktą. Žemės ar įmonės savininkas savo santaupomis gali pagerinti savo ūkį ar įmonę ir daugiau uždirbti. Gali taip pat perleisti uždarbio dalį samdiniam, kad jie galėtų įgyti jiems reikalin-

KĄ MAN REIŠKIA BŪTI LIETUVAITE

Aš džiaugiuosi, kad esu lietuvaitė. Aš moku dvi kalbas, net seniausią iš gyvųjų kalbų. Aš džiaugiuos, kad moku kalbėti lietuviškai, nes man lengva mokykloje ir galiu susirašinėti su giminėmis Lietuvoje. Man labai patinka lietuviškos dainos. Jei nemokėčiau lietuviškai, būtų sunku jas išmokti. Aš mėgstu ir lietuviškus tautinius šokius. Aš norėčiau nuvažiuoti į Lietuvą ir pamatyti kaip ten viskas atrodo. Taip pat aplankyčiau gimines. Aš džiaugiuosi esanti lietuvaitė ir, kai užaugus turėsiu savo vaikus, juos išmokysiu lietuviškai kalbėti ir pasakysiu, kodėl reikia branginti lietuvių kalbą.

Laura Lauciūtė, VI b sk.
K. Donelaičio lit. m-la

Siuvinėti mokančios skautės gali savo būklui ar namų kambariui papuošti išsiuvinėti gražų Lietuvos herbą pagal šį brėžinį.

KUO AŠ NORĖČIAU BŪTI

Pirmame skyriuje aš norėjau būti geriausia balerina pasaulyje. Aš šokčiau prieš visokius žmones ir visi manytų, kad aš esu geriausia.

Bet antrame skyriuje mano galvojimas pasikeitė. Tada norėjau turėti daug šokolado fabriky. Bet pagalvojau, kaip aš galėčiau turėti daug šokolado fabriky, jei neturiu pinigų jiems pastatyti.

Kitais metais norėjau būti rašytoja. Rašyčiau knygas apie mergaitę su labai labai ilgais plaukais, apie katiną su batais ir vargšę mergaitę, kuri vėliau taptų karalaitė. Bet mano sesutė sakė, kad jau buvo tokios knygos parašytos. Taigi, daugiau nenorėjau būti rašytoja.

Ketvirtame skyriuje norėjau būti daktare arba mokytoja. Jei aš būčiau daktarė, aš visus pagydyčiau, bet atsiminiau, kad negaliu žiūrėti į kraują, todėl daktare nebenorėjau būti. Dabar dar nesu apsisprendus.

Kuo aš būsiu — dar nežinau.

Brigita Špakevičiūtė, 10 m.
Bostono lituanistinė mokykla.

Mūsų Lietuva Maziesiems

LIETUVIŠKA MOKYKLA

Man patinka šeštadieninė mokykla. Aš daug išmokau. Man labiausiai patinka šokiai, pasikiau dainavimas, tikyba ir kitos pamokos. Per dainavimą aš išmokau daug dainų. Pertraukos metu, kai gražu, mes galim eiti laukan. Kai neinam laukan, mes kalbamės ir žaidžiam žaidimus. Kai mokytoja išduoda namų darbus, ji papasakoja, kaip juos daryti. Ten mums geriau sekasi negu angliškoj mokykloj. Lietuviškoj mokykloj šokam, angliškoj ne.

Iš Dariaus Girėno lit. m-los
laikraščelio "Garsas" nr. 4.

LINSMAIU.

— Ką ten gydytojas daro, palindęs po stalu?

— Mat, prieš tapdamas chirurgu, jis dirbo garaže ir taisė automobilius.

— Jeigu išlaikysite šį bandymą, gausite darbą pas mus.

VILNIUS

O, Vilniau! Lietuvos sostine!
Šeši ir pusė amžiaus praslinko jau,
Kai kūrė tave Gediminas!
Kas gali mylėt tave kaip jis labiau?

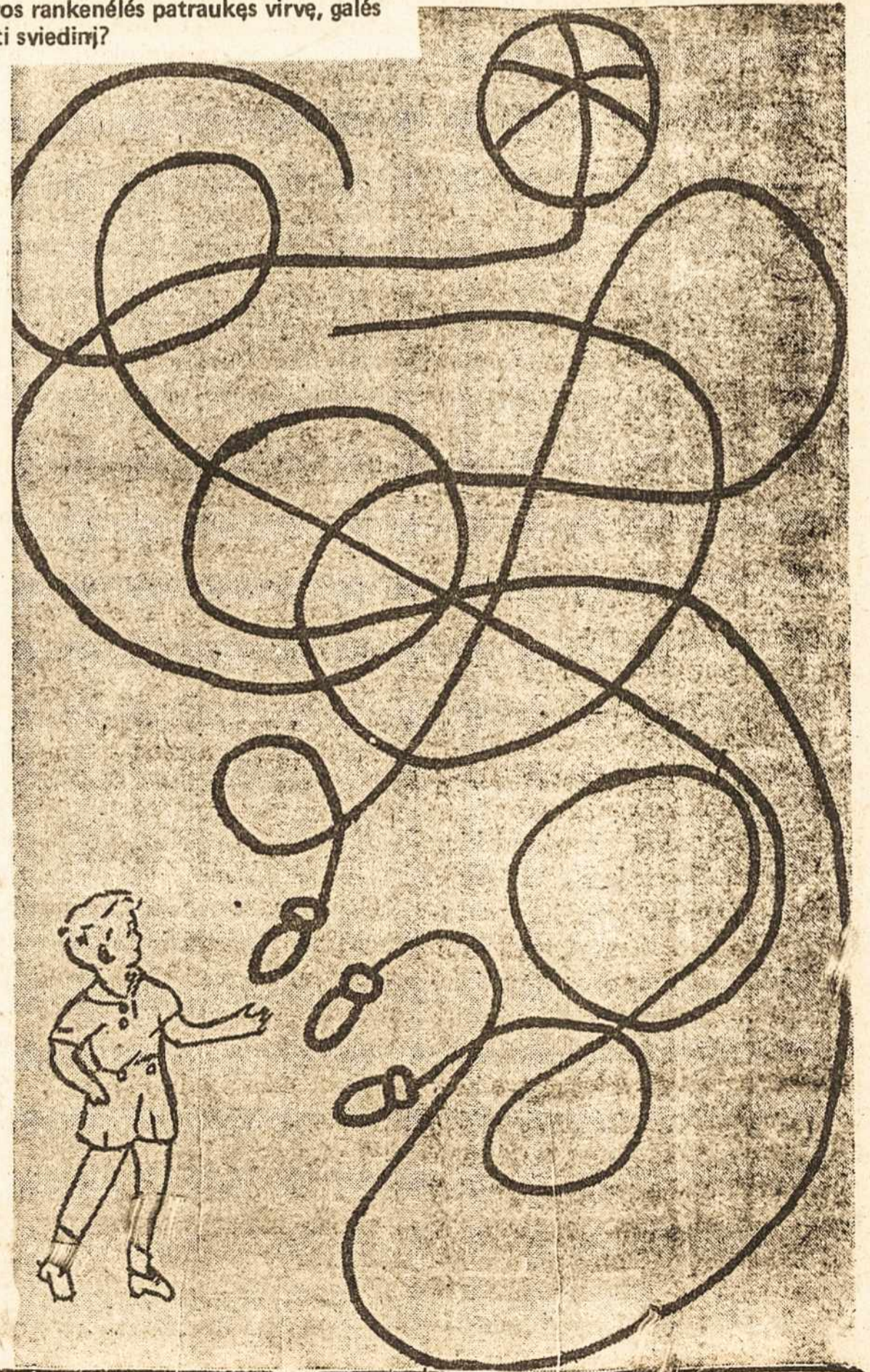
Dauk kartų svetimi ereliai
Draskė tave ir bokštuos suko lizdus,
Bet tu su Nerim ir Vilnele
Nuplaudavai jų padarytas žaizdas.

Daug kartų tu puolei ir kėlel,
Bet apmaudui priešų tu nesugriuvai,
Tik merdi nūn — greit kelsies vėlel
Ir amžiais būsi sostine Lietuval.

A. Balsys

UŽDAVINYS: Berniukas pamatė aukštai pririštą virvute kamuolį (sviedinį). Už katros rankenėlės patraukęs virvę, galės gauti sviedinį?

HIMNŲ ŽODŽIAI

Lietuva: Lietuva, tėvyne mūsų...

Didž. Britanija: Dieve, saugok karalienę.

Antrojo pradžia: Tu viešpatauji, Britanija.

Austrai: Austrija, tu puikiausia šalie!

Estai: Mano tėvyne, mano džiaugsme, mano laime.

Airiai: O geriausias krašte!

Norvegai: Taip mes mylime šį kraštą.

Latviai: Dievs sveti Latviju.

Švedai: Tu senas, tu laisvas uostas šiaury.

Šveicarai: O laisvieji kalnai.

Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkiene

KAIME

Sédžiu namie. Jaučiu, kad šeiminkams geriau, kai nebūnu namuose ir trunkausi po tolimiausias kolchozo galulaukes, o nuomą už kampą vistiek reikia mokėti. Kai būnu namie, tai ir kampą užimu ir krosnyje vietelės mano puodui reikia. Tačiau labai skystis negalima. Šeiminkė kartais taikstosi ir prie mūsų.

Abi Bronės visą žiemą išdirbo prie sėklinių javų valymo. Arpavo, džiovino, maišė

ir pilstinėjo. Tai jau gerai, nes vis po stogu ir vėjai nepūtė. Ji negreit nusipirko veltinius, tai šiais metais išvengė miško darbų, bet su kaupu viską atsiėmė kitais metais. Neliko nė vieno lietuvių, kuris nebūtų dirbęs miške. Tik tai moterų su mažais vaikais nevarė į miškus. Už tai apie namus jos dirbo visus kolchozo darbus.

Jau taip viskas atsibodo ir igrįso, kad, atrodo, ne metus, bet jau ilgai ilgai velkame tą kolchozinį jungą. Jei nuimtų tuos bairius mokesčius ir duotų šiek tiek daugiau laisvės judėti, gal būtų ir pakenčiama. Lauktume karo pabaigos tikėdami, kad ji atneš mums laisvę.

Aš kartais galvoju apie Stalino genialiskumą, o kartais ateina mintis, kad jis yra savos rūšies maniakas ir idiotas. Taip nualinti tokį milžinišką ir labai turtingą kraštą, taip mo-

kėti masės krašto gyventojų suspausti į savo geležinį kumštį, kad nė cytelėti negalėtų. Jis išgalvojo tokį presą, po kurio žmogus pamiršta nuovargį ir visus nepriteklius, po kuriu kiekvienas sovietų pilietis nėra tikras savo rytojumi ir nuolat dreba dėl savo likimo. Ten žmogus nuolat kaltinamas, laikomas baimėje ir gąsdinamas. Mokesčiai nepakeliami ir visai neproporcingi uždarbiams. Jie piauna visus be peilio. Nesumokėjai – liaudies priešas ir tuojau kalėjiman arba darbo stovyklon.

Apie karą mes labai mažai ką žinome, nes kaime niekas neturi radijo, o rajoninis laikraštėlis toks mažas, kad iš jo nieko negalima išskaityti. Vis rašoma, kad Raudonoji armija pergalingai naikina priešą, o tas priešas kasdien stumiasi pirmyn ir jau netoli Maskvos vartų. Susitikę tremtiniai pasišnekame. Visų tos pačios mintys, kad tik Dievulis duotų greičiau tiems vokiečiams apsupti "pasaulio darbininkijos" sostinę. Tada tai jau tikrai baigtųsi karas ir mus paleistų namo. Taip sunku laukti, nes gyvenimas nuolat blogėja ir komunistinė letena mus jau baigia lenkti prie žemės.

Kas bus su mūsų Lietuva, mes čia nesuvoikiame, nes nieko nežinome ir jos ateities negalime dabar numatyti. Kai kas išsitaria, kad vokiečiai mūsų tautai duos autonomiją. Kaip jau ten bebūtų, bet vieną tikrai žinome, kad taip blogai kaip čia niekur nebus. Visi dūstame priespaudoje ir laukiame laisvės, laukiame ir jau pradėdame mirti. Gink Dieve, niekas negalvoja likti Sibire.

Visų trėmtinių gyvenimas sugriautas. Kasdien mus vis kaltina ir gąsdina. Žmonės neišmoka mokesčių – kalti. Mano koja ilgai dėl vitaminų ir maisto stokos negyja – kalta, nes jau ilgai nedirbu ir sovietinei šaliai nešu nuostolius. O kad nėra vaistų, maisto ir aprangos, tai valstybė ir partija – nekalta.

Malinovoje lietuviai tremtiniai mažėja. Patys pirmieji ištrūko iš kolchozo ir išvažiavo į rajono centrą Svila ir Rudžiūnai. Rudžiūnas A. ir Svila Vytautas buvo labai nagingi. Kai iš Bakčaro į armiją mobilizavo paskutinius specialistus, tai iš kolchozo jų vieton pareikalavo naujų darbininkų. B.d.

Klemensas Jūra

NEGRĮŽTA PASAKA

Ir vėl aš atnešu dar vieną dainą –
Švininę, sunkią, kaip Lietuvos dangus...
Kaip pasaką, kur amžių vingiais eina –
Kaip pasaką, kurios gal būt –
Po mūsų jau nebus...

Galėjo pasaka kitais keliais riedėti,
Kitais garsais skambėtų ši daina;
Varguos palinkę dar vieną kitą žingsnį žengti,
Jau sunkiai statom pėdas smėlyje ir matom
Kad baigiasi diena...

Išėjom vilkstinėj skaitlingo karavano
Per vargo dykumą skaitydami žingsnius,
Palikome oazę tenai – prie Nemuno seno –
Užpustė vėjai mūsų pėdas, kaip užpustys
Ir mus pačius...

Dešimtmečiais ilgais mirażai mus viliojo,
Pareit per dykumas šviesios vilties takais;
Užpustė smėlis žingsnius mūsų kojų –
Pareis tenai, gal būt, kiti, ne mes. –
Gal tik vaikų vaikai...

Ar jie suras takus – užpiltus smėliu pėdas?
Ar jų jieskos? Ar juos svajonė dar gaivins?
Į amžių sarkofagą uždare šventą žodį,
Senos tėvų oazės – per mūsų vargo gruodą –
Tikrai neatsimins...

Žuvėdrom nuplansnos mūsų dienos trumpos,
Išgrauš akis migla – aštri ir svetima...
Trumpėja karavanas, kai viens po kito klumpam -
Pro lūžtančias dienų kolonas –
Ateina sūtema...

Nemoku šviesiom viltim raminti, guosti,
Ir pasakos Fata Morganoj ieškoti ateities,
Matau palūžtančius ir ažuolus ir uosius...
Matau ir eglę gaudžiai raudančią –
Senosios praeities...

Negrįžta pasaka tėvėlių žemės kloniais,
Negrįžime ir mes – vaikų vaikams pasekt...
Nebesulauksime, kaip Vytautas karūnos laukė –
Lyg ta menka liepsnelė žvakės –
Vilties daina užges...

Mano žydinti Tėvynė – A. Skirutytė

Šveicarai akademikai nepriklausomoje Lietuvoje

PROF. JUOZAS ERETAS

EMIL WINTELER (1878-1972)

Baigdam vizitus mūsų universitete, užsukime dar į Medicinos Fakultetą, kuria-
me užtiksim profesorių Emilį Wintelerį.

Jo senelis, sūrininkas, dar prieš 18-to
šimtmečio galą iš Mollis'o, Glarus'o kanto-
no, buvo emigravęs į tuomet dar carams
prieklausančią latvių žemę. Iš jo moterystės
su vietine Augusta Waldermann gimė
Georg Niklaus (1832-1895), kuris vėliau
žemaičių šateikiuose iš grafo Platerio iš-
sinuomavo malūną. Vedęs Amaliją Juliją
Huenerf (1871-1915), su ja sulaukė šešetos
vaikų, kurių penktasis buvo Emilis.

Emilis, būdamas svajingas ir jausmin-

gas, be mediciniškų talentų dar turėjo poe-
tišką gyslelę – sugebėjo vokiškai išsi-
reikšti eilėmis, kuriomis jis jautriai nupie-
šė savo gyvenimo nuotykius. Štai kaip
jis atsiliepia apie savo gimtinę:

(Kaip toli esat nuo manęs,
Mano tėviškės šateikiai!
Dieną ir naktį neturiu ramybės.
Negaliu be jūsų gyventi.)

Vidurinę išsilavinimą Emilis gavo Liepo-
jaus gimnazijoje. Joje jis nepajuto „Auš-
ros“ dvasios dvelkimo, nes čia mokėsi ne-
daug lietuvių, kurių tėvai dar nebuvo pa-
jėgę sukurti tautinio bei kultūrinio judėji-
mo. Tik sekančioje mokinių generacijoje
atsirado sąmoningų lietuvių, kaip rodo
Leono Bistro, uosto darbininko sūnaus, pa-
vyzdys.

(Tąsa 8 psl.)

PAŽINKIME

VYTIES PRELIUDAS

Čiurlionio lietuviškumas buvo gilus. Jis nesitenkino gamtovaizdžiu, nors jį ir piešė. Jam rūpėjo išsiskverbti į tautos gelmes, ieškoti jos kūrybos savitumo. Pats savo straipsniuose rašė, kad lietuvių tautinio meno pagrindai glūdi lietuvių liaudies mene. Reikia jį pažinti, giliai pajauti, kad iš jo kiltų naujos individualios lietuviško meno formos.

Jautriu lietuviškumu, misti- cizmu tiesiog alsuoja jo daugelis paveikslų. Girdėjo jis dainas prie Nemuno, matė jo gražias pakrantes ir tuo žavėjosi. Tuos pergyvenimus sudėjo į vieną ir gavo lietuvišką lyrizmą.

Karalių pasaka (praeitame Darbininko numerėje) vaizdavo, kaip iš lietuviško kaimo ateina visa lietuviška kultūra ir kūryba. Pasakų karaliai tai saugo kaip brangią dovaną tautai.

Savo viziją apie Lietuvą jis pratęsia Vyties preliude. Jau pačiame pavadinime turime žodį Vytis. Prie jo pridėtas — preliudas, paimtas iš muzikos pasaulio. Tokius muzikinius vardus jis mėgo, nes pats buvo studijavęs muziką.

Senoji Lietuva pasižymėjo savo militarine, administracine jėga. Ten skriejo Vytis kariuomenių ir karo vėliavų fone. Čia matome Vytį viršum fantastinio miesto. Abiejuose šonuose matome kalnus. Ant jų auga medžiai. Tuoj pat prasideda miesto pastatai. Jie, eidami į tolumą, didėja ir auga. Čia matome fantastinius tiltus, bokštus, Akropoliso šventyklos siluetą. Net debe-

sys slenka per tuos miesto pa- status, tokie jie dideli ir aukšti. Per tą fantazijos miestą ir joja Vytis.

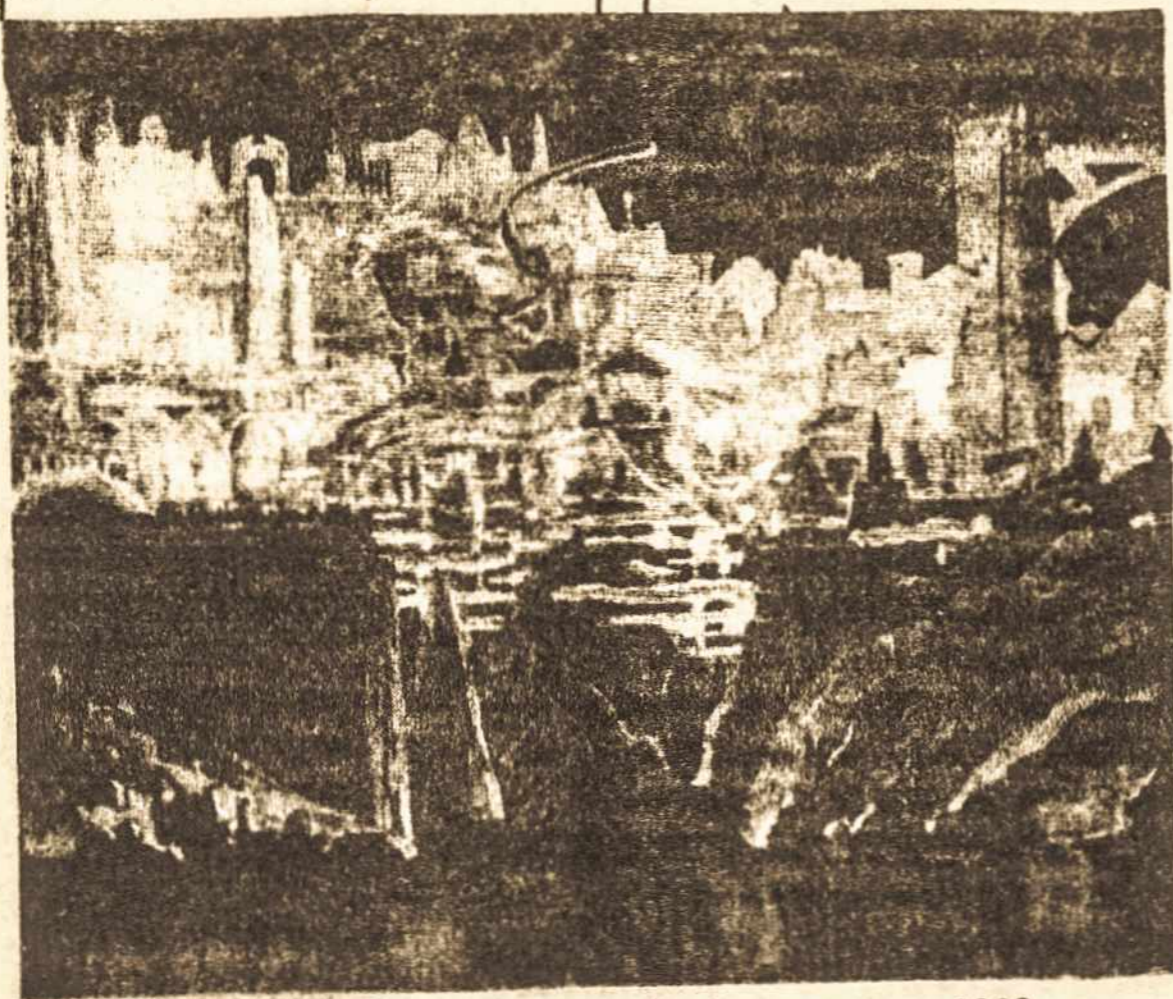
Miestas simbolizuoka kultūrą. Čia įterpiama ir gamtos elemen- tų, apjungiami kūrybos moty- vais. Tai išsiskleidęs, labai aukštai iškilęs lietuviškos kūry- bos miestas. Per šį miestą ir jo- ja Vytis, pranašaudamas naujus laikus, Vyties sugrįžimą į istori- ją ir jo iškilimą per lietuvišką kultūrą.

Atkreipkime dėmesį į pirmą- jį planą. Čia matome miesto sie- ną ir vartus. Čiurlionis mėgo kartais tokias niūrias sienas pa- vaizduoti pirmame paveikslu plane. Bet tai padaryta ne taip sau, visa tai turi simbolinės pras- mės. Miesto siena gina savitą- ją kultūrą. Sienos net vartai už- daryti. Tai reiškia, kad nieko nereikia įsileisti į savitąjį mies- tą, kad jį reikia saugoti ir ginti tvirta mūro siena ir uždarytais var- tais.

-o-

Gal kam teko keliauti naktį Vilniaus kalnais. Anapus Vil- nelės, kur kadaise buvo Trijų Kryžių kalnas, naktį pažvelgus į miestą, prisimena Vyties preliu- das. kažkas labai panašu, pagau- nančio. Veikia senoji Lietuvos istorija, kalnuota panorama. Ro- dos, tikrai čia matai jojantį Vy- tį.

Čiurlionis mėgo vaikščioti, tikriausiai buvo ir ant tų kalnų, matė Vilnių naktį, išskaitė jo ži- burių ir siluetų simboliką ir taip sukūrė naują viziją — Vyties preliudą. (p.j.)

M. K. Čiurlionis — Vyties preliudas, tempera, 1908 m.

— TRUMPAI —

JAV KONGRESAS yra paskyręs \$1.800.000 etninių grupių kultūri- niams bei moksliniams reikalams. Pasiūlytus projektus Vašingtone svarstė aštuonios komisijos, suda- rytos iš 38 asmenų, atstovaujančių 23-rims tautybėms. Jų tarpe yra ir vienas lietuvis — Lietuvių Skautų Sąjungos brolijos v.s. Petras Molis, rekomenduotas Worcesterio Clark universiteto prof. R. Fordo. Iš 600 projektų buvo atrinkta 80. Galuti- nis sprendimas paliktas fondo šta- bui, kuris finansinę paramą paskirs 45-40 projektų. Patvirtintų projektų sąrašas bus paskelbtas birželio vi- duryje. Galutinio sprendimo laukia trys lietuvius liečiantys projektai: Kento universiteto — "Grandinėlei" remti, dr. J. Gimbuto — lietuviška- jai enciklopedijai anglų kalba, AL Tos — lietuvių kultūriniam bei moksliniams reikalams.

SU NAUJAUSIAIS KAMERI- NIAIS KŪRINIAIS kompozitoriai susipažino savo namuose Vilniuje. J. Karoso dainas atliko Vilniaus ope- ros bosas V. Kuprys, K. Kavecko vokalinį ciklą S. Neries žodžiais "Dainuok, širdie, gyvenimą" — Vil- niaus operos mezzo-sopranas M. Aleškevičiūtė, P. Dikčiaus "Preliudą violončelei ir fortepijonui" — A. Va- siliauskas su L. Paulauskaite, J. Gai- žausko "Siuitą birbynei ir fortepijo- nui" — A. Jonušas ir R. Aleknaitė. Kompoz. J. Gaižauskui taipgi atsto- vavo jo naujasis "Koncertas kank- lėms, styginių kvintetui, fleitai ir birbynei".

RESPUBLIKINEMS PREMIJOMS pasiūlytų darbų sąrašė technikos mokslams atstovauja: A. Žukausko, V. Makarevičiaus, A. Šlančiausko, J. V. Žiugždos "Vamzdžių pluoštų šilumos atidavimas skersiniame skysčių sraute", "Šilumos atidavimas lam- nariniam skysčių sraute" ir "Šilumos atidavimas turbulentiame skysčių sraute"; V. R. Atstupėno, A. Jurkausko, R. M. Kanapėno, A. Kulveco "Precizinių guolių atramų dinamikos tyrimai, konstravimas ir aparatūros kūrimas; P. An- džiaus, V. Baublio, S. Buinevičiaus, E. Jurkšos, R. Krivėlio, V. Pranuke- vičiaus, P. Ramanausko, G. Vasionio, V. Žilko keturių tomų darbų ciklas "Grąžtų gamybos efektyvumo didi- nimas ir kokybės gerinimas Vilniaus grąžtų gamykloje, automatizuojant gamybą, diegiant naujus gamybos būdus, tyrinėjant ir sukuriant nau- jas efektyvias grąžtų konstrukcijas bei įdiegiant jas gamyboje"; R. Kon- tauto, V. Mažunaičio, A. Lublians- kio, J. Nochrino, A. Stoškaus "Auto- matinė diktuojančių hidraulinių re- žimų stabilizavimo ir artezinių grę- žinių filtrų elektrohidraulinio dekol- matavimo priemonių sistema". Gam- tos ir žemės ūkio mokslų srityje pre- mijuoti siūloma: A. Merkio mono- grafiją "Augalų geotropinė reakci- ja"; R. Volskio darbų ciklą "Rūšies produktyvumo tyrimai arealo ribose"; V. Gudelio monografiją "Pabal- tijo reljefas ir kvartero dariniai"; A. Ivanausko "Lietuvos TSR geografi- jos vadovėlis" VII-VIII klasėms; J. Juškausko, A. Keburio, J. V. Mase- vičiaus, A. Petronio, Z. Mockevičiaus darbų ciklą "Melloracinių sistemų konstrukcijų ir jų statybos technolo- gijos sukūrimas ir įdiegimas Nemu- no žemupio polderiuose".

ŠVEICARAI LIETUVOJE (iš 7 p.)

Gavęs brandos atestatą, Emilis 1897 m. nuvyko į Charkovą medicinos studijuoti. Po trijų metų jis savo žinias dar pagilino Maskvoje, iš kur jis 1904 m. sugrįžo dak- taro laipsnio įsigyti. Tą jis gavo tik iš antro bandymo, nes dėl silpnos rusų kalbos mokėjimo pirmoji disertacijos redakcija buvo atmesta. Didis buvo džiaugsmas, kai 1919 m. extraordinarinio profesorium buvo paskirtas į Samarą. "Bet dar didesnis buvo jo džiaugsmas, kai 1922 m. mūsų naujai įsteigtas universite- tas pakvietė jį patologijos katedros užimti. (Grižau aš vėl į mielą kraštą, Aš į Lietuvą grįžau! O, mieloji šalie. Daug metų gyvenki. Dabar tu esi laisva. Išdidi respublika!)

Toliau Winteris per 19 metų dėstė pato- logiją. Iš jo organizacinių darbų pažymėtinas 1930 m. įkurtoji Geografinė patologijos draugi- ja, kurios pirmininku jis buvo iki okupaci- jos. Šiaip dideliais užmojais nepasižymėjo buvo tyli „darbo pelė“.

Jo ramia, kruopščia darbuotę staigiai ir skaudžiai nutraukė Sovietų įsiveržimas, kuris 1941 m. Wintelerį privertė emigruoti į Vokietiją. Čia jis vargo net aštuosiuose lageriuose, kol pagaliau pavyko koją įkel- ti į vieną Hannoverio ligoninę. Taigi, jam teko dirbti tame pačiame mieste, kur pa- laidotas didysis lietuvių bičiulis Sauerwei- nas, antrojo mūsų himno „Lietuviais esa- me mes gimę“ autorius.

Stebuklingai ištrukęs iš šio bombinio pragaro, Winteleris 1944 m. pabėgo į vieną kaimą prie Goettingeno, iš kur jis kiek vė- liau persikėlė į šį mokslais garsųjį mies- tą. Čia bent jo širdis atsigavo, nes gyveno kartu su šeima.

Gyvendamas dar 28 metus Goettingene kur jis mirė 1972 m., Winteleris, jautrus visokiam grožiui, o labiausiai muzikai ir poezijai, neišskyrus ne galantiškosios, jis turėjo laiko pamediduoti ir geriau save pažinti. Juo toliau, juo labiau jam aiškėjo, kad jis nei vokiečių, nei rusas, o savotiškas lietuviškas šveicaras. Tai parodo ištrauka iš jo eilėraščių, pavadinto Helvetia und Lietuva (Šveicarija ir Lietuva).

Und hin und her in meinem Geist
Vom Sued' zum Nord' ich wandre:
Helvetia die eine heisst
Und Lietuva die andere!
(Tenai ir čia savoj siejoj
Iš pietų į šiaurę keliauju:
Viens kraštas vadinasi Šveicarija.
O kitas yra Lietuva!)

Kadangi Lietuva jam jau nebebuvo pa- siekiama, jis jautriai siekė Helvecijos. Skubinosi aplankyti savo Alpių karalystėje gydytojąjantį brolių:

(Būk pasveikinta Šveicarijos žeme!
Būk pasveikintas laisvės krašte!..
Savo gyvenimą skirti tau noriu,
O žeme, mano tėvų!)

Bet jis jau buvo taip suaugęs su savo gimtine, kad jis ir manyte nemanė išsi- žadėti Lietuvos. Priešingai, juo smarkiau jo gimtasis kraštas okupanto buvo smaigia- mas, tuo smarkiau jis atjautė jo atšiaurų likimą. Ir kartu jis nepalaužiamai tikėjo laisvosios Lietuvos prisikėlimu. Dėlto jis kreipiasi į visus netekusius tėvynės, — tuomi ir į mus, — šiomis viltingomis eilė- mis:

„In alle Welt zerstreut ihr seid,
Verlor't das Vaterhaus.
Doch Hoffnung nicht verloret:
Das Lied ist noch nicht aus.“
(Visam pasauly esat išblaškyti,
Ir netekę tėvų namų.

Bet tikrai nepraraskit vilties:
Jūsų daina dar nėra baigta.)
Cituojamos poezijos vertimai į lietuvių kalbą padaryti redakcijos, ir straipsnio au- torius už juos nėra atsakingas. Red.

MŪSŲ ŽINIOS

„ŽVAKIDĖS“ ARTISTAI

ALGIRDAS SLIESORAITIS, vienas iš negausių jaunosios kartos lietuviškų veikėjų, Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, Jaunimo kongreso komiteto narys, taip pat vadovauja parengimų komisijai.

Iš profesijos yra advokatas, turi taip pat nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo kontorą. Visuomenininko palikimą Algirdas gal bus paveldėjęs iš a.a. savo tėvelio, kuris eilę metų dirbo Lietuvių Bendruomenėje ir sielėjosi jos reikalais.

Algirdo mamytė Fausta išvyko į JAV ir ištekėjo už prof. A. Vasaičio. Ji dar nežino, kad jai išvažiavus Algirdas užsiaugino didžiulę raudoną barzdą.

„Žvakidėje“ Algirdas vaidina Antano rolę. Visi turėsime progos jį pamatyti spalio 5 Artur Azevedo teatre.

Advokatas **VINCAS TUBELIS**, „Žvakidės“ režisierius, Ateitininkų sendraugių pirmininkas. Dirba kaip S. Paulo estado advokatas ir turi savo raštinę S. André mieste. Jo specialybė yra darbo teisė.

„Žvakidėje“ vaidina Kosto rolę. Anksčiau yra režisavęs „Baisosos berželis“, „Šv. Kazimieras“, „Raudonkepuraitė“ ir ktus. Taip pat yra vaidinęs visoje eilėje vaidinimų.

V. Tubelis taip pat turi savo knygyne daugelį tremtyje išleistų lietuviškų vaidinimų. Tai yra gal pati didžiausia šios rūšies kolekcija São Paulyje.

Džiaugiamės turėsią progos pamatyti p. Vinco pasišventusio darbo vaisius scenoje.

MŪSŲ TEATRO DARBUOTOJAI

Mokytojas **FELIKSAS GIRDAUSKAS** režisavo operetę „Malūnininkas ir kaminkrėtys“, kurią pastatė Vyčiai S. Caetane 1937 m. Labai daug kartų padėjo mūsų scenai kaip muzikos mokytojas.

Tą pačią operetę, statytą L. K. Bendruomenės choro, režisavo prel. **PIJUS RAGAŽINSKAS**.

JULIJA TYLAITĖ režisavo keletą vaidinimų su jaunaisiais moksleiviais ateitininkais, kurie buvo suvaidinti ateitininkų susirinkimuose.

DR. ELIZIEJUS DRAUGELIS ir **PONIA**, nežiūrint neperstipriausios sveikatos, pažadėjo atvykti į „Žvakidės“ vaidinimą. Dr. Eliziejus yra vienas iš ateitininkų sąjūdžio kūrėjų. Dalyvavo Maskvos studentų veikime ir pirmajame

slaptame ateitininkų suvažiavime kuris įvyko atostogų metu Degučiu kaime. Tame suvažiavime taip pat dalyvo Ponia.

Abudu Draugeliai vaidinti lietuviškam megėjų teatre pradėjo dar Rusijoje, paskui Lietuvoje. Daktaras prisimena, kad vaidino „Amerika pirtyje“, „Ponai ir vergai“ ir „Genovaitė“. „Genovaitėje“ jis vaidino karalių Sigitą ir prisimena, kad kardas buvo padarytas iš medžio, bet atrodęs kaip tikras kardas.

Dr. Draugelis yra parašęs mūsų scenai porą vaidinimų: „Vergas“ ir „Slidžiais keliais.“ Šis pastarasis Lietuvoje buvo labai populiarus, buvo vaidintas daugelį kartų ir daugely vietų.

Dabar p.p. Draugeliai gyvena pas sūnų Kęstutį ir ilsisi po visų darbų. Dr. Draugelis yra buvęs Lietuvos seimo atstovas ir ministris krikščionių demokratų laikais. Yra parašęs savo gyvenimo atsiminimus, kurie randasi sūnaus Algirdo globoje.

IŠ ANKSTO ĮSIGYKITE PAKVIETIMĄ Į „ŽVAKIDĖS“ PREMĖRĄ

RODYS STOVYKLOS VAIZDUS

Šį šeštadienį, spalio 4, „Rūtelės“ ir skautų susirinkimų proga Jaunimo namuose bus rodomos naujos skaidrės iš „Baltosios meškos“ stovyklos, „Rūtelės“ pasirodymų (apie 16 val.)

Pereitą savaitę iš viso buvo susirinkę 46 berniukai ir mergaitės.

PRISTATĖ NAUJAS KNYGAS

H. ir J. Valavičių namuose įvykusiame mėnesiniame BLB literatūros ratelio pobūvyje kun. Pr. Gavėnas perskaitė aktą, kurį visi dalyviai pasirašė. Juo dalyviai supažindinti su neseniai Brazilijos Lietuvių Bendruomenės ir Braz. Liet. kunigų vienybės išleistais leidiniais portugalų kalba: „Žmogaus teisių pažeidimas Lietuvoje 1971-1974 m.“ ir dr. J. Ereto 24 psl. brošiūra „Užmirštieji baltai.“

Savo kūrybos, ilgesnį eilėraščių pasižymintį atsiminimais iš Lietuvos ir pirmųjų dienų Brazilijoje paskaitė Bronė Kemeklytė Meranienė, Būrelio vadovas Alfonsas D. Petraitis įdomiais daviniais ir pastabomis papildė vyskupo Motiejaus Valančiaus šimtmečio sukaktį, išskeldamas anų laikų sąlygas ir apibūdindamas jo stiliaus bruožus.

Halina Mošinskienė perskaitė iš Lietuvos dėl susikirtimų su cenzūra išvykusio režisieriaus J. Jurašo straipsnį apie kun. A. Strazdą. Sekantis pobūvis spalio 25, Grazydo Bacelio namuose jo tėvo, a. a. inž. Zenono Bacelio monografijos pristatymas ir kita programa

Šio ML numerio GARBĖS LEIDĖJAS ANTANAS GAULIA

dažnas ML mecenatas bei rėmėjas
Jam nuoširdi padėka ir geriausi linkėjimai.

ML Administracija

Ilgiausių metų linkėdami, gimtadienio proga nuoširdžiai

VACLOVĄ ČERNIAUSKĄ sveikina

L. K. B. Choras ir visi draugai

VILA ZELINOS KERMOŠIUS

kviečia visus maloniai praleisti laiką su draugais, išbandyti laimę, įsigyti įdomių dovanėlių ir paremti šv. Juozapo parapijos darbus.

ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS – VISĄ SPALIO MĖNESĮ. Nuo 17 iki 22 valandos.

23 METAI SESERŲ MOKYKLAI

Sekmadienį, rugsėjo 28, São Miguel Arcanjo seserų pranciškiečių vedama mokykla Vila Zelinoje šventė 23-iusius metus. Vedėja Ses. Bernarda paaiškino, kad šia švente kartu ruošiamasi 25-ųjų metų sidabrinei sukakčiai.

Visą naktį Campos Novos gatvėje dirbo apie šimtas mokinių ir mokytojų, išdėdami kelis šimtus metrų ilgio spalvotus raštus, vaizduojančius mokyklos herbą, Sakramentų simbolius, užrašą iš šv. Pranciškaus garsiosios maldos. Snaudota viena tona spalvotų piūvenų, net kaimynai atėjo naktį žiūrėti ir padėti. Išdėti puodai su augalais ir gėlėmis šonuose.

Oficialioji programa prasidėjo popiet. Žiūrovų nuomonė - „Žavinga. Ritminė gimnastika, eisena su orkestru, „Nemuno“ tautiniai šokiai ir kita programa sporto aikštėje.

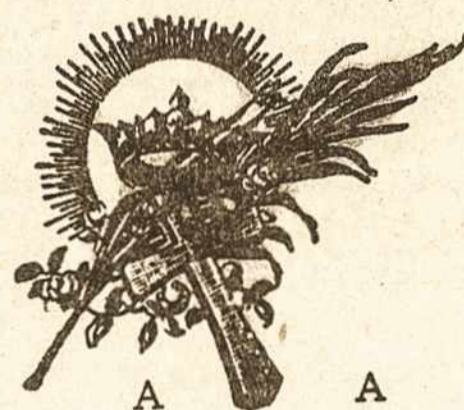
Prie dekoracijų, programos ir priežiūros prisidėjo visa eilė lietuvių mokinių kurie lanko seselių mokyklą

Žemaičiai ir Paukščiai dėkoja kunigui Stasiui Šileikai ir visiems palydėjusiems į mirusios Elenos Paukštienės Senuta amžiną vietą.

Mūsų mylimam tėveliui, uošviui ir seneliui a.a. Antanui Rutkauskui mirus, reiškiamo širdingą ačiū kleb. J. Šeškevičiui, Liet. Kat. moterų draugijai ir visiems, kurie mums pareiškė užuojautą skausmo valandoje.

Kartu kviečiame į 30 d. mišias, kurios bus spalio 3, 7:30 val. ryto, Vila Zelinos bažnyčioje.

Dėkinga Guigų šeima

MŪSŲ MIRUSIEJI

Rugsėjo 18 Vila Beloje mirė **ANA STROLIENĖ**, 1910 m. gimusi Biržų apskrityje ir Brazilijon atvykusi 1927 metais. Buvo Maldos Apaštalavimo narė. Paliko vyrą Antaną, sūnų Stasį ir dukterį Vandą. Palaidota Camilópolis kapuose.

Rugsėjo 23 ligoninėje po smūgio mirė **VERONIKA JASAITYTĖ JUŠKIENĖ**, 72 m. amžiaus, kilusi iš Šimonių kaimo, Panevežio apskr. Paliko tris seseris - Nataliją, Oną ir Liudvisę su jų šeimomis, sūnų Albertą, dukteris Eugeniją, Aldoną, Birutę, vaikaičius Luis ir Joną. Iš namų Zelinoje palydėta į Vila Formosos kapus.

Šv. Antano bažnyčioje, Tucuruvi, rugsėjo 22 buvo atlaikytos septintos d. Mišios už **JONĄ BALČIŪNĄ**.

ANA JONUŠKAITĖ JOKŪBKIENĖ mirė Vila Nivi, Tucuruvi, liepos mėn. 8 d., būdama 87 metų amžiaus.

Rugsėjo mėn. 26 d. staiga mirė **STASYS ŽUTAUTAS**, 63 m. amžiaus, kilęs iš Gargždų ir atvažiavęs į Braziliją po II-ojo karo. Tarnavo São Paulo kardinolo šoferu, dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose.

Palieka žmoną Aldoną, vaikus Sofiją, Maristelą ir Stasiuką, kurie visada lankė lituanistinę mokyklėlę, mokėsi kanklių.

Septintos dienos Mišios bus šeštadienį, spalio 4, 19:00 val. šv. Kazimiero koplyčioje, R. Juatinėdiba Palaidotas Quarta Parada kapuose.

Rugsėjo 25 d. mirė Elena Paukštienė Senuta, 72 metų amžiaus, kilusi iš Kauno, atvykusi į Braziliją 1927 m. Palaidota „Saudade“ kapinėse, São Cee-tano.

Reiškiamo gilią užuojautą šeimoms, ir artimiesiems, netekusiems mūsų narių

Anos Strolienės
Veronikos Juškienės
Elenos Paukštienės Senuta

—Vila Zelinos Maldos Apaštalavimo ir Liet. Kat. Moterų draugijos valdyba ir narės.

MŪSŲ ŽINIOS

VISI Į TALKĄ

Trečiojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso lėšas sutelkti Lietuvių Sąjunga—Aliança ponijų iniciatyva ruošia didelį BAZARĄ, kuris įvyks lapkričio (novembro) 15-16 dienomis Sąjungos patalpose.

Tam bazarui reikalinga visų talka. Ypač kreipiamės į lietuves moteris, industrialus ir tuos kurie dirba tekstilės pramonėje.

Moterys ir panelės: atidarykite savo spintas ir stalčius, indaujas ir „cristaleiras“, jas betvarkydamos rasite daiktų, kurie jums atrodo nebenaudingi ar nusibodę, bet dar visai gerame stovyje - išmesti gaila, padovanoti? - Ne visai tinka. Paaukokite bazarui. „Bijuteria“, stovylėlės, vazos gélėms, keramika ir kiti daikteliai gali labai tikti kitiems artėjančių Kalėdų dovanėlėms. Kas įgudęs siuvime gali iš medžiagų likučių pasiūti žiurstelių ar pagalvėlių... Kas mėgsta megzti ar siuvinėti gali paruošti įvairių komplektėlių, kaip „jogo americano“ ar pan.

Dirbantieji tekstilės industrijoje galėtų paprašyti šiam bazarui paaukoti medžiagų „corte“ arba megztukų, kojinių ir t.t.

Juo geresni bus daiktai, didesnis bus pasirinkimas, tuo pačiu ir pinigai įplauks. Jūs „išvalysite“ savo namus nuo „balasto“ ir kartu prisidėsite auka prie bendro Kongreso piniginių fondo.

Daiktus bazarui galima įteikti kiekvieną trečiadienį nuo 14 iki 20 val. L. Sąjungos būstinėje Rua Lituânia 67, Mokoje, arba šiokiadieniais pas p. Albiną Ambrozevičienę, telef. 273-5871.

Is anksto nuoširdus ačiū.

— Kongreso rengimo
Finansų komisija

ATVYKO RAŠYTOJA

Rugsėjo 28 į São Paulį atvyko aplankyti savo gimines ir draugus rašytoja Karolė Pažėraitė.

São Paulyje apsistos pas H. ir G. Remenčius. Guaruzoje pas savo brolių Eduardą Pažėrą.

Linkime smagios viešnagės giminių ir senų draugų tarpe.

ATVYKO KALBININKAS

Į São Paulį atskrido kalbininkas prof. Algirdas Greimas iš Prancūzijos. Kviestas Lingvistikos instituto, profesorius skaito paskaitų ciklą „pos-graduação“ studijuojantiems.

Rugsėjo 30, 10 val. skaitė paskaitą USP, sala 51. Paskaitas ir diskusijas veda prancūzų kalba. Kaip ir pereinamais metais, ir lietuvių nuvyko pasiklausti jo įdomių paskaitų.

SPAUDOS BALIAUS PADĖKA

Rugsėjo mėn. 14 d. šv. Juozapo Vyrų Brolijos su L. K. Moterų draugijos talka suruoštuose Spaudos bičiulių baliaus pietuose gauta 2.800,00 kruzeirai pelno, kuris įduotas „Mūsų Lietuvos“ laikraščio administracijai.

Visiems svečiams ir viešnioms, dalyvavusiems šiuose pietuose, ir šeiminiškėms dėkojame ir tariame širdingą Ačiū.

Švento Juozapo Vyrų
Brolijos Valdyba

DALYVAVO KURSUOSE

Visi trys Vila Zelinos parapijos kunigai—klebonas kun. J. Šeškevičius, kun. F. Jokubauskas ir St. Šilaitis—kartu su šv. Kazimiero klebonu kun. P. Dauginčiu rugsėjo 23-25 lankė kunigų atsinaujinimo kursus Paulo VI institute.

ŽVAKIDĖ

Dvieju veiksmy vaidinimas

Ruošia ATEITININKAI

Spalio (outubro) 5 dieną, 16 val.

ARTUR AZEVEDO teatre

Av. Paes de Barros, 995 - Moóca

NEMUNO LAIMĖJIMAS

Pagal iš patikimų šaltinių gautas neoficialias žinias, Japonų kultūros draugijoje rugsėjo 13-14 įvykusių pasirodymų metu Lietuvą atstovavęs „Nemunas“ žiūrovų balsais gavo vieną trijų taurių, kurios buvo skirtos devynių kraštų varžovams.

Japonų klubo valdyba nutarė neužskaityti balsų, kuriuose visos trys eilutės (už bendrą vaizdą, šokių grožį ir drabužius) buvo užpildytos to paties krašto vardu.

Atrodo, kad kitas dvi taures laimėjo japonai ir portugalai, o dar speciali taurė bus įteikta ukrainiečiams, pasiekusiems antrą vietą dvejose kategorijose. Taurės bus įteiktos per tarptautinę vakarienę spalio 10.

Spalio 9 Jono Lukoševičiaus vadovaujamas vienetas pasirodo Clube Atlético Paulistano šventėje.

IŠVYKO ATVYKO

Pereitą šeštadienį inž. Gražvydas Bačelis dviem savaitėm išskrido į JAV. Būdamas Čikagoje žada pasikalbėti su Pasaulio Liet. Bendruomenės valdyba Jaunimo kongreso reikalais.

Inž. Algirdas Idika išskrenda darbo reikalais į Olandiją, vėliau atostogas praleis Anglijoje, Prancūzijoje ir kitur Europoje, tada skrenda į JAV savo anūko krikštynoms. Grįš tik sausio mėnesį.

Šią savaitę iš JAV grįžti žada

Petras ir Una Šimoniai, lanke savo dukras Čikagoje ir Hamiltone.

Daiva Vaitkevičiūtė, beveik du mėnesiu talkinusi Jaunimo kongreso ruošai Urugvajuje, pirmadienį atskrido į São Paulį, apsistodama Henriko ir Janinos Valavičių šeimoje.

VEIKLOS KALENDORIUS - 1975

Spalio mėnesio šeštadieniais ir sekmadieniais parapijos kermošius Vila Zelinoje.

Spalio 5, 9:00 PLJK atstovų posėdis, R. Juatindiba, 28.

Spalio 5, 16 val. vaidinimas „Žvakidė“, Teatro Artur Azevedo, Av. Paes de Barros, 995-Moóca.

Spalio 6, 19:30 Pabaltiečių komiteto posėdis Estijos konsulate, SP.

Spalio 6, 20:30 val. Sąjungos rūmuose, R. Lituânia, Jaunimo kongreso valdybos posėdis kartu su nakvynių, turizmo-transporto ir spaudos-informacijos komisijomis.

Spalio 9, 20:30 „Nemunus“ šoka Clube Atlético Paulistano.

Spalio 10, Tarptautinė vakarienė Japonų kultūros draugijos salėje.

Spalio 12, 9:00 PLJK atstovų posėdis R. Juatindiba, 28.

Spalio 12, 13:00 val. Lietuvių Sąjungos Aliança pietūs, R. Lituânia, 67 - Moóca.

Spalio 18-19, Trijų kraštų Jaunimo kongreso posėdis, Porto Alegre.

Spalio 19, 11:00 Rio de Janeiro lietuvių pamaldos katedros koplyčioje.

Spalio 19, 9 val. ryto, R. Juatindiba, 20-JK atstovų susirinkimas ir jaunimo studijų diena.

Spalio 25, 20 val. Literatūros ratelio pobūvis ir Z. Bačelio autobiografijos pristatymas, G. Bačelio namuose, Av. Angélica.

Lapkričio 2, ypatingos Vėlinių pamaldos parapijoje.

Lapkričio 15-16, Jaunimo kongreso bazaras, Sąjungos rūmuose, R. Lituânia.

Lapkričio 14-16, Trijų kraštų PLJK pasitarimas, Buenos Aires.

Lapkričio 23, „Nemunus“ šoka Persikų šventėje, Cocuera (prie Mogi das Cruzes)

LIETUVIŲ SAJUNGA-ALIANÇA savo narius ir bičiulius kviečia į
LIETUVIŠKUS PIETUS

Sąjungos rūmuose, Rua Lituânia 67, Moóca, š. m. spalio mėn. 12 dieną, sekmadienį, nuo 13:30 val. Apie dalyvavimą iš anksto pranešti telefonu 273-5851.

PIETŲ METU JAUNIMO KONGRESO KOMITETAS PRISTATYS
KONGRESO LIETUVAITĖS KANDIDATES VISUOMENEI.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res.274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

MEŠINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr. Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzeiras. Užuojaautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis išėina ketvirtadienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.